

Hållbarhetsredovisning 2022

VÄLKOMMEN IN!

 BERTEGRUPPEN

I mer än 450 år har vi brukat jorden runt Slöinge.

Vi har tagit hand om djur, malt mjöl och tillverkat glass. Generationer av lyckanden och misslyckanden, gemenskapen i bygden och lärdomar från hela världen har tagit oss hit. Livskraftiga jordar, bra råvaror, kunniga medarbetare och hållbar lönsamhet är vår framgång. Vi vill framåt och ska fortsätta att utmana oss själva, lära oss nytt och odla vår framtid. Det vi sår idag får vi skörda imorgon.

Innehållsförteckning

INTRODUKTION		BERTE GÅRD		SIA GLASS	
Året i korthet	3	Intervju VD Henrik Stenström	17	Intervju VD Stefan Carlsson	40
Krönika	4	Året i korthet	19	Året i korthet	42
		Stora utmaningar	20	Vi prioriterar svenska råvaror	43
HÅLLBARHET		På väg mot fossilfri mångfaldsgård	21	Förpackningsfrågan	44
Detta är Bertegruppen	5	Biologisk mångfald	22	Råvaror som måste importeras	45
Bertegruppens värdeord	6	Våra djur	23	Glassproduktionen växer	46
Vår hållbara affärsstrategi	7	Satellitstyrning	25	Minskat svinn	47
Våra steg mot full hållbarhet	9	Hållbar energi på gården	26	Inköpspolicy och uppförandekod	49
Bertegruppens värdekedja	10	Klimatavtryck	27	Våra kunders hållbarhetskrav	50
Väsentliga hållbarhetsfrågor	11			Klimatavtryck	51
Våra intressenter	12	BERTE QVARN		VÅR BYGD	
Vårt klimatavtryck	13	Intervju VD Olof Stenström	29	Bertegruppen + Slöinge = Sant	52
		Året i korthet	31	EKONOMI	
MEDARBETARE		Berte Qvarns samarbeten	32	Lönsamhet och etiska affärer	54
Att jobba med oss	14	Havreqvarnen	33	Ekonomiskt resultat 2022	55
Så jobbar vi med utbildning	16	Växtförädling	34	Bertegruppens ledningsgrupp	56
		Vattenkraft	35	Kontakt	57
		Spannmål – en tacksam råvara	36		
		Krav på leverantörer och kunder	37		
		Klimatavtryck	38		

OM HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN Det här är vår sjätte årliga hållbarhetsredovisning med fokus på de områden som vi behöver jobba med för att gå en livskraftig framtid till mötes. Redovisningen följer Årsredovisningslagen och är granskad av Bertegruppens styrelse. Allt är utformat för att så långt som möjligt ligga i linje med Global Reporting Initiative. Redovisningen täcker Bertegruppens bolag Berte Gård, Berte Qvarn, SIA Glass och Slöinge Fryshus samt de vilande bolagen Susedalens Rastplats och Leringarna. Slöinge Fryshus är ett fristående dotterbolag men dess hållbarhetsresultat redovisas tillsammans med SIA Glass.

2022

ETT AXPLOCK AV HÄNDELSEFRÅN ÅRET SOM GÅTT

Att arbeta med hållbarhet är ett viktigt och inspirerande jobb på många nivåer och i olika riktningar. Bertegruppens företag redovisar sina insatser separat längre fram i rapporten – men här ger vi lite intressanta exempel på hur vi och våra medarbetare tänkt och agerat under året.

BERTEGRUPPEN

FIRADE 20 ÅR

Med flera föreläsningar, temadagar och utställningar bland annat med Guldgubbarna (från 500-talet e.Kr!), som hittades på en åker utanför Slöinge 1992. I samarbete med SIA Glass startades också cykeluthyrning.

BERTEGRUPPEN

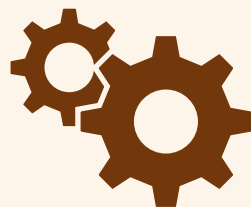
För att bli självförsörjande på hållbar processenergi har vi tagit beslut om att investera i

SOLCELLER

på SIA Glass nya fabrik och jobbat med att kartlägga övriga tak, väggar och hårdgjorda ytor.

Nästa steg är att ta investeringsbeslut för att sätta solceller på Berte Qvarn.

BERTEGRUPPEN

Under året har samarbete mellan kvalitetsavdelningarna på SIA Glass och Berte Qvarn fördjupats och ett lokalt nätverk med deltagare från liknande verksamheter har startats.

BERTEGRUPPEN

Arbetet med att ersätta de gamla vattenturbinerna i Suseån fortgår. När den nya turbinen är klar kommer den att förse Berte Qvarn med:

30–40%

av det totala elbehovet.

I samband med turbinbygget har det byggts en ny förbättrad fiskväg – vilket innebär förbättrad vattenmiljö och enklare passage för fiskarna som vandrar förbi Berte.

BERTEGRUPPEN

BERTEBOS PRIS 2022

Delades ut av Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien till professor Rodomiro Ortiz Ríos, Lomma, som med användning av nya molekylära vetenskapliga metoder varit drivande i förädling av grödor av stor betydelse för livsmedelsförsörjningen i Amerika, Afrika och Europa.

Hållbarhetsarbete kräver engagemang och realism

Att jobba med hållbarhet är inspirerande, sporrande och viktigt. Bertegruppen genomförs av ett stort engagemang och en gemensam målbild för att motsvara de höga krav som vi ställer på oss själva. Det har gett mycket goda resultat under en rad år, men i takt med att alla lågt hängande frukter plockas stiger också svårighetsgraden.

“

Vi har vår familjs historia och värderingar i blodet.

Våra produkter är efterfrågade. Vi växer. Fler kor, en ny havreqvarn och utbyggd glassfabrik är en mycket positiv utveckling för vår företagsgrupp. Men när den tillväxten ska mätas i vågskålar som handlar om CO₂e-minskningar i kilo per produkt och i absoluta tal jämfört med vårt klimatmässiga basår 2018, då inser vi att vi satte ribban alldeles för högt från början. Vi hade ju redan grön el, minimalt svinn och ingen stor olje- eller kolpanna att byta ut. Vi har därför i samråd med externa konsulter och hållbarhetskollegor valt att justera vårt mål för minskat klimatavtryck – vilket beskrivs mer i detalj på sidan 13.

Men vi tappar inte sugen. Snarare tvärtom. Solceller och en utbyggd gård är exempel på kommande investeringar och under ett 2022 som skakats av krig och konflikt har vi visat styrka och handlingskraft med bibehållen leveransförmåga.

Vårt engagemang och vår betydelse för bygden är också intakt. Det handlar om allt från samarbeten med Ung Företagsamhet och nätverkande med lokala matproducenter till den riksomfattande När Livet Leker-fonden. SIA Glass pandemiförsenade 60-årsjubileum blev dessutom en härlig och välbesökt tillställning – inte minst med hjälp av duktiga femteklassare från Slöingeskolan!

Vi är också väldigt glada över att vår bror Olof Stenström rekryterats till VD-posten på Berte Qvarn. Han har visat framfötterna på andra håll under sin karriär och kommer in med nya ögon och idéer i Bertegruppen. Samtidigt har Olof självklart vår historia och våra värderingar i blodet och väl medveten om vårt ansvar som landets äldsta familjeägda företag; att hållbarhet ska genomföra allt vi gör, så att företagen fortsätter att utvecklas med många generationer framåt!

LOVISA STENSTRÖM VD Bertegruppen
HELENA STENSTRÖM Hållbarhetschef Bertegruppen

Detta är Bertegruppen

Redan år 1569 drevs qvarnen av anfäder till familjen Stenström. Det gör Bertegruppen till Sveriges äldsta familjeföretag. Idag är generation 14 verksam i Bertegruppen – Lovisa är verkställande direktör, Helena är hållbarhetschef och deras bror Olof är ny som VD för Berte Qvarn.

BERTEGRUPPEN

Bertegruppen ägs till **70%** av familjen Stenström och till **30%** av BERTEBOS Stiftelse.

BERTEBOS Stiftelse instiftades 1994 av Olof och Brita Stenström. Den har som ändamål att främja undervisning och vetenskaplig forskning inom jordbruk, livsmedel och ekologi.

ÄGARRÅD, STYRELSE OCH LEDNINGSGRUPP

Ägarrådet består av 13:e och 14:e generationens nuvarande och potentiellt blivande ägare. I detta forum diskuteras övergripande ägarfrågor.

Styrelsen för Bertegruppen har externa ledamöter (majoritet) och ägarrepresentanter. VD för respektive bolag samt bolagsgruppens hållbarhetschef deltar och rapporterar från respektive företag på styrelsemötena. En gemensam **ledningsgrupp** för Bertegruppen bestående av VD:ar, hållbarhetschef och HR-chef arbetar för att öka synergier och stärka samarbetet mellan bolagen.

BERTE GÅRD

På gården finns cirka 250 mjölkkor och lika många ungdjur och kalvar. En biogasanläggning förser gården med el. Gården brukar cirka 450 hektar mark och odlar foder till djuren, spannmål som levereras till Berte Qvarn samt raps. 50 hektar skog förvaltas också. Till Berte Gård hör även tolv bostäder som hyrs ut.

BERTE MUSEUM

Nostalgimuseum som visar livet på landet i olika utställningar. Museet är en fristående ideell förening med en nära koppling till Bertegruppen. Här finns hantverksmiljöer, skolans olika epoker och den typiska lanthandeln. Föremålen har skänkts av privatpersoner. Det är framför allt Anders Stenström som har varit ansvarig för att samla in föremålen, som vi fortsätter att vårda för framtiden.

BERTE QVARN

Producerar, säljer och distribuerar kvalitetsmjöl till bagerier och livsmedelsproducenter samt via dagligvaruhandeln till hushåll i hela Sverige. Berte Qvarn är en av landets mest moderna qvarnar och har drygt 12 procents andel av den svenska qvarnmarknaden. Under 2020 byggdes en havreqvarn som togs i drift i januari 2021 och Berte Qvarn blev då, volymmässigt, den tredje största kvarnen i Sverige.

SIA GLASS

Vårt glassföretag har rikstäckning och en marknadsandel på drygt 19%. All glass produceras i Sverige med en hög andel svenska råvaror och vi har alltid färsk svensk grädde i vår gräddglass.

SLÖINGE FRYSHUS

Ett fastighetsbolag som driftas av SIA Glass. I hållbarhetsredovisningen redovisas dess uppgifter tillsammans med SIA Glass.

Bertegruppens värdeord:

Nyfikna, omtänksamma, ärliga och från Slöinge

Vi är nyfikna

Vi ser lärande och innovation som en naturlig del i vårt dagliga engagemang. Vi vågar utmana och testa nytt. Vårt mod driver utvecklingen i våra branscher.

Vi är omtänksamma

Vi är lyhörda och mår om våra relationer och vår omgivning. Genom samarbete, förståelse och långsiktighet skapar vi trivsel och trygghet tillsammans.

Vi är ärliga

Vi håller vad vi lovar och står för vad vi gör. Vi är öppna mot varandra och andra.

Från Slöinge

Vi är stolta att vara Sveriges äldsta familjeföretag. Vi finns i Slöinge och värnar om vår bygd. Vi värdesätter lokala och svenska råvaror.

DEL 1

DEL 2

Vår hållbara affärsstrategi – mål 2025

Livsmedel för en livskraftig framtid

I Slöinge producerar vi livsmedel med omtanke, nytänkande och kvalitet som är det enkla valet nu och i generationer.

StegVis mot full hållbarhet

Råvaror
Säkra tillgången till hållbara råvaror

Människor
Säkra kompetens och välmående

Lönsamhet
Säkra en hållbar affär

Digitalisering – Effektiva processer och ökade affärsmöjligheter.

▶ **Driva utvecklingen i våra branscher** 3 projekt/år

▶ **Självförsörjande på hållbar processenergi till 2030**

▶ **Minska vårt klimatavtryck** 25%/kg produkt till 2030

▶ **Glada och engagerade medarbetare** $\geq 4.5/5$ SMO

▶ **Välmående medarbetare** 96% frisknärvaro

▶ **Framgångsrikt ledarskap** ledarskapsindex

▶ **Lönsamhet av omsättning** 7%

▶ **Omsättning** 1 miljard SEK

▶ **Möjliggöra investeringar** Skuldsättning/EBITDA $\leq 3,50$

Nyfikna, omtänksamma, ärliga, från Slöinge

VISION

MISSION

LÖFTE

FOKUSOMRÅDEN

MÅL

VÄRDEORD

Ett stabilt hus är den bästa modellen för att visa hur vi arbetar för hållbara affärer. Det kräver en trygg grund, rejäla regler, stadiga golv och grova bjälkar ända upp till taknocken.

Resultatet är ett hus som rymmer allt från hållbara råvaror och välmående medarbetare till stabil lönsamhet.

Under 2022 uppdaterade vi två av våra mål:

- Vi ska vara självförsörjande på hållbar processenergi 2030 (i stället för 2025)
- Vi ska minska vårt klimatavtryck med 25%/kg produkt (i stället för 50%/kg produkt)

För att skapa trovärdighet och engagemang kring målen är det viktigt att de är utmanande. Men de måste vara rimliga att nå. Därför flyttade vi fram året då vi ska vara självförsörjande på hållbar processenergi till 2030 eftersom detta är ett mål som kräver stora ekonomiska resurser.

Vårt basår för beräkning av klimatavtrycket är 2018, ett utgångsår då vi redan hade kommit en bra bit på väg. Det är en av anledningarna till att vi justerat klimatminskningsmålet.

DEL 1

DEL 2

Här är satsningar, mål och resultat från våra fokusområden 2022!

RÅVAROR

Råvarorna är basen i vår verksamhet. Det som förenar oss i Bertegruppen – mer än någonting annat – är viljan att säkra tillgången till goda svenska råvaror som minskar klimatpåverkan, bygger bördig mark och gynnar biologisk mångfald med välmående djur och natur.

LÖFTEN OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för välmående djur och natur.

1. Vi ska **driva utvecklingen i våra branscher**. Varje bolag ska ha minst ett projekt per år som leder till ökad hållbarhet och branschutveckling – gärna i samverkan med andra för att få ännu större effekt!

Projekt 2022:

- **Berte Gård:** Vara pilotgård i utvecklingen av Agronods klimatberäkningsverktyg Agrosfär.
- **Berte Qvarn:** Ta fram handlingsplan för att från 2023 ej använda stråforkortad råg.
- **SIA Glass:** Inspirera våra gräddleverantörer med *På väg mot fossilfri mångfaldsgård* och därefter ställa krav och ta fram ersättningsstege.

2. Vi ska, till 2030, **vara självförsörjande på hållbar processenergi**. Genom att förbruka energin där den alstras undviker vi förluster vid överföring och minskar behovet av ökad infrastruktur. Under 2022 togs en handlingsplan fram för hur vi kan nå målet, i samverkan med experter med bakgrund från Blekinge Tekniska Högskola. Beslut togs om att investera i solceller – vi börjar med tak, väggar och hårdgjorda ytor. Byggnationen av nytt vattenkraftverk på Berte Qvarn fortgår enligt plan och beräknas tas i drift senhösten 2023.

3. Vi ska, till 2030, **minska vårt klimatavtryck med 25% / kg** färdig produkt (jämfört med 2018). Ett stabilt klimat påverkar naturens och ekosystemens funktion och välmående, människor och samhällen och i slutändan även vår egen affär och framtid. Under 2022 har vi satt oss in mer i vad målet innebär för oss och därefter justerat det. Vi har fortsatt med ABCD-dialoger* där vi identifierat utmaningar och möjligheter samt jobbat med olika projekt för att minska vårt avtryck på kort och lång sikt.

* Läs mer på sidan 9.

MÄNNISKOR

Vi ska säkra kompetens och välmående hos våra medarbetare. Vi strävar efter att vara en god samhällsaktör, ge tillbaka till bygden, samverka med olika aktörer och vara en attraktiv arbetsgivare som vill se medarbetarna växa, trivas och må bra.

LÖFTEN OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för att våra medarbetare ska må bra.

1. Vi ska **rekommenderas som arbetsgivare** och mäter det genom att varje år genomföra en medarbetarundersökning som visar hur våra medarbetare mår och vad vi behöver göra för åtgärder för att hela tiden förbättra oss. Det sammanfattande medarbetaromdömet för 2022 resulterade i ett snitt för Bertegruppen på 4,41 av 5 möjliga.
2. Vi ska ha **välmående medarbetare** som trivs och mår bra. Vi genomför trivselaktiviteter, har hälsosamtal och sjukfrånvarouppföljning. Allt för att säkra välmående, minska stress, fokusera på gemenskap och öka sammanhållningen på våra arbetsplatser. Under 2022 klarade vi målet för korttidssjukfrånvaro med goda marginaler.
3. Ett hållbart ledarskap ska vara framtaget 2025 genom 360-analyser på alla chefer. Målet är en organisation som är lönsam, utvecklande, lärande och där medarbetare känner tillhörighet och ambassadörskap. 360-analyser bygger på öppenhet och feedback från olika källor, att som chef skatta sig själv samt få feedback från sin chef, medarbetare och kollegor. Uppstart av 360-analyserna skedde under hösten 2022 och planeras att genomföras under våren 2023.

LÖNSAMHET

Vi ska säkra en hållbar affär genom långsiktig ekonomisk stabilitet. Med kärlek till arvet, med omsorg om samtiden och ett långsiktigt engagemang driver vi våra bolag i Slöinge.

LÖFTE OCH MÅL:

Vi ska göra det som krävs för ekonomisk stabilitet.

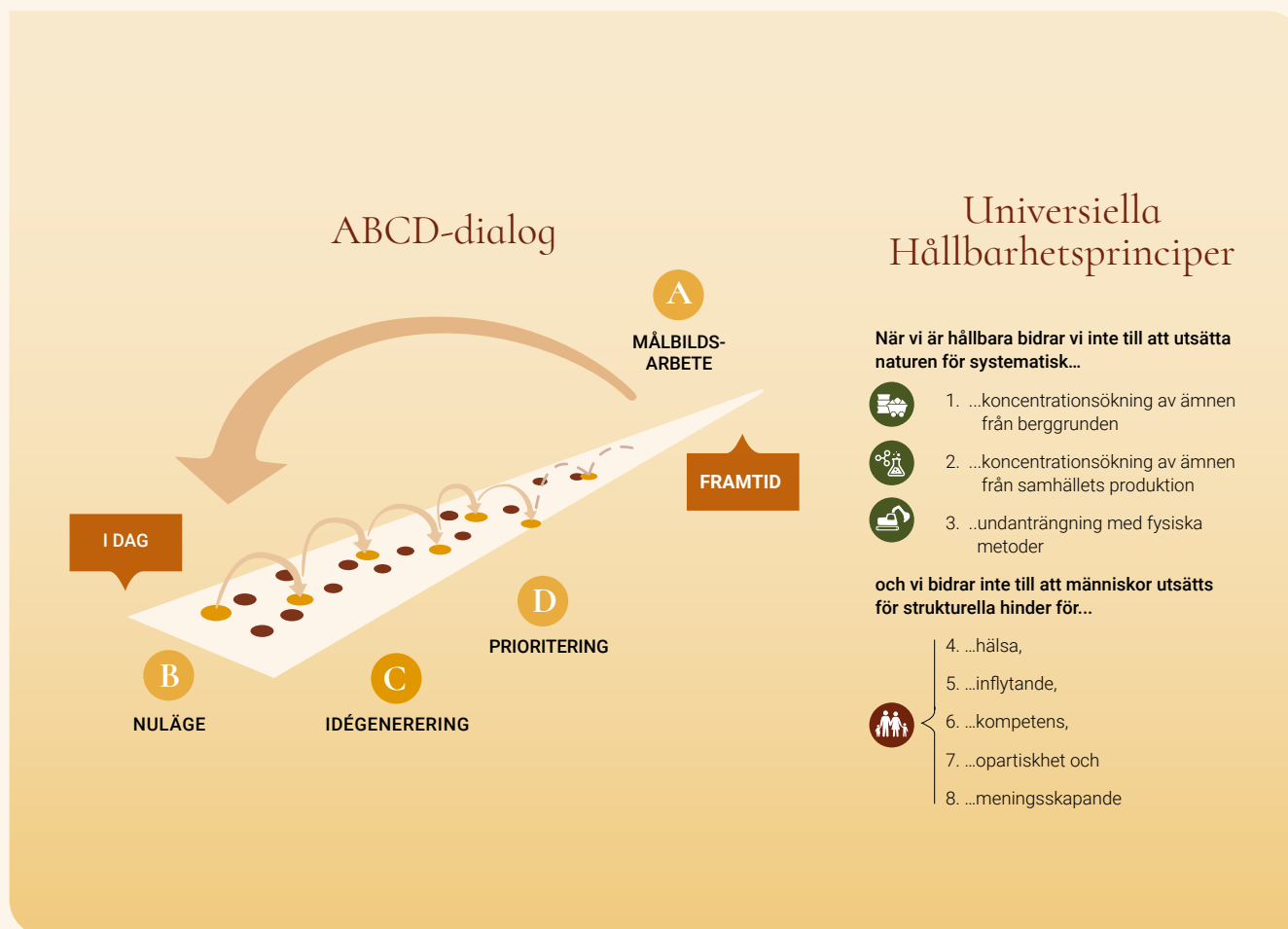
1. Vi ska, år 2025, **nå en lönsamhet på 7%** av omsättningen. För att säkra kompetens och välmående hos våra medarbetare samt tillgången på hållbara råvaror krävs en stabil lönsamhet. Det är också en förutsättning för att driva utvecklingen i våra branscher och bli självförsörjande på hållbar processenergi. Målet 2022 var 5,5%, vi nådde en lönsamhet på 5,8%.
2. Vi ska, år 2025, **omsätta 1 miljard SEK**. Hög omsättning, tillsammans med bibehållen lönsamhet, ger oss större möjligheter att vidareutveckla våra verksamheter. Målet 2022 var 967 079 tkr, vi nådde 998 316 tkr.
3. Vi ska, år 2025, ha en **Skuldsättning / EBITDA ≤ 3,50**. Detta mätetal ger kontroll på balansen mellan eget kapital och lånat kapital så att vi når en total stabilitet i vår investeringsnivå framåt. 2022 var mätetalet: 4,01, vilket beror på stora investeringar under 2022.

Våra steg mot full hållbarhet

Bertegruppen jobbar långsiktigt och strategiskt mot full hållbarhet. Men hur vet vi när vi är framme? Vad krävs för full hållbarhet? I jakten på svaret kom vi i kontakt med Framework for Strategic Sustainable Development (FSSD) – utvecklat av ett globalt nätverk av forskare ledda från Blekinge Tekniska.

Här i Slöinge kallar vi FSSD kort och gott för StegVis-metoden. Enligt StegVis-metoden är vi hållbara när vi uppfyller de universella hållbarhetsprinciperna för ett långsiktigt hållbart samhälle – principerna innefattar både de ekologiska och sociala aspekterna av hållbarhet. För att bli helt hållbar måste samtliga principer vara uppfyllda. Genom att systematiskt och stegvis sträva efter att uppnå hållbarhetsprinciperna i beslut och investeringar kommer det vi gör i dag att ligga till grund för framtida hållbar utveckling av företagen samt för kommande generationer medarbetare och företagare.

För att arbeta systematiskt mot full hållbarhet används i FSSD-metodiken något som kallas ABCD-dialoger: För att kunna vara strategisk och systematisk, måste man veta målet (A). Man analyserar nuläget och möjligheterna (B) i förhållande till det man vill uppnå. Först då går det att vara strategisk och systematisk genom att ta fram adekvata idéer (C) och prioritera dem i strategiska steg-för-steg-planer (D).

Bertegruppens värdekedja

RÅVAROR

För oss är det viktigt att våra råvaror håller hög kvalitet och att vi i största möjliga mån använder oss av råvaror från Sverige. Vi söker efter de bästa förpackningsmaterialen och efter sätt att minska vår kemikalieanvändning. Det som odlas på Berte Gård blir till största del foder till gårdens mjölkproducerande kor och en del råvara till Berte Qvarn. Till foder används även vetefodermjöl som är en restprodukt från Qvarnen.

SYNERGIER & PÅVERKANSGRAD

Vårt mål är att skapa en så hög påverkansgrad som möjligt i värdekedjans alla led. Med fokus på hållbarhet arbetar vi kontinuerligt med att utveckla synergier inom företagsgruppen och stärka våra samarbeten med externa partners. På så sätt kan vi både mäta och öka påverkansgraden i framtiden.

KONSUMTION

Våra kunder ska erbjudas produkter som präglas av hög kvalitet, nytänkande och klimatansvar. Förpackningarna ska ha en enkel och tydlig innehållsdeklaration och vara anpassade för återanvändning och återvinning.

OMVÄRLD

INNOVATION & UTVECKLING

Som ett led i vårt arbete med att skapa synergier mellan våra verksamheter jobbar vi löpande med att utveckla lösningar som gynnar flera av våra verksamheter samtidigt. Genom att hela tiden arbeta med produktutveckling bidrar vi både till ett mer hållbart jordbruk och ett variationsrikt utbud för våra konsumenter.

PRODUKTION

Vi har som mål att producera våra produkter med ett så litet avtryck på miljön som möjligt, genom exempelvis minskad energiförbrukning, förnybar energi, minskat svinn och kreativa lösningar för våra restprodukter. Exempelvis använder vi gödsel från Berte Gård i den egna biogasanläggningen som försörjer gården med energi. I anslutning till Berte Qvarn skapar det egna vattenkraftverket i Suseån en del av den energi som förbrukas av qvarnen. En del av SIA Glass behov av grädde kommer från Berte Gårds mjölkkor.

FÖRSÄLJNING & DISTRIBUTION

Alla våra egna lastbilar och traktorer kör på HVO och vi ställer krav på att samtliga tjänstebilar vi använder får ha max ett CO₂-utsläpp på 140 g/km enligt mätstandarden WLTP. Vi premierar val av miljöbilar och jobbar på att hitta alternativa bränslen till våra fordon.

OMVÄRLD

Våra väsentliga hållbarhetsfrågor

Väsentlighetsanalysen hjälper oss att hålla fokus i vårt arbete framåt. Den diskuteras och uppdateras i ledning och styrelse årligen. Vi har ett gemensamt årshjul med hållpunkter för exempelvis strategidiskussioner, genomgångar (arbetsordningar, försäkringar, tillstånd) och beslut – allt för att få en naturlig arbetsgång och effektivitet i beslut och förändringsarbete.

Våra intressenter

Vi strävar efter att vara en god samhällsaktör, ge tillbaka till bygden och samverka med olika intressenter.

Bertegruppen har en ständigt pågående dialog med flera av våra intressenter för att fånga upp angelägna frågeställningar och möjliga lösningar. Under året har vi exempelvis sökt och fått mycket kunskap när vi diskuterat klimatavtryck, energi och sortförädling. Vi har också gjort enkätundersökningar där vi fått värdefull input från både kunder och leverantörer kring vad vi är bra på och vad vi kan bli ännu bättre på. Kunskapen ligger till grund för många av våra beslut och hur vi formar en hållbar strategi framåt.

SIA Glass ligger precis i utkanten av Slöinge vilket innebär att våra grannar finns nära oss. Detta gör att SIA Glass utbyggnad har stor påverkan för närområdet. För oss är det viktigt att ha en bra dialog med grannarna där vi delar med oss av relevant information om vår utbyggnad och våra framtidsplaner. Vi försöker att vara tillmötesgående och konstruktiva för att hitta lösningar som gör att området blir trevligt för alla som vistas här.

Ägare

Ägarna har ett övergripande ansvar. De arbetar för att säkra långsiktig lönsamhet och hållbarhet så att även kommande generationer av familjen Stenström ska kunna driva och leva med företagen. BERTEBOS Stiftelse delar årligen ut priser och stipendier för att stödja forskning och utbildning inom lantbruks- och livsmedelssektorn.

Medarbetare

Medarbetarna i företagen är engagerade i sitt arbete och vill vara delaktiga i beslut och förändringar. En god arbetsmiljö samt ett bra ledarskap med tydlighet och transparens är viktiga frågor.

Kunder

Våra kunder är exempelvis bagerier, glassbarer och livsmedelsbutiker. De anser att våra företag är pålitliga och innovativa affärspartners med stor kunskap, hög servicegrad och stabil leveransförmåga. Vi har ett bra kvalitets- och hållbarhetsarbete och får också beröm för vår förmåga till återkoppling. Vi lyssnar och anpassar vår produktportfolio efter efterfrågan.

Konsumenter

Konsumenterna tycker att vi är trovärdiga, att vi har goda produkter och spännande nyheter. De förknippar oss med svenska råvaror och uppskattar att vi erbjuder olika produktalternativ för olika smaker, livsstilar och behov.

Samarbetspartners

Vi har många olika samarbetspartners, exempelvis leverantörer, entreprenörer och markägare. Som partners anses vi ha god framförhållning, att vi för en bra dialog och att vi är pålitliga. Vi uppfattas som transparenta och att vi levererar och fullföljer det vi kommit överens om.

Samhälle

Vi vill vara en god samhällsaktör och ta ansvar i närområdet. Relationer att värna om och ta hänsyn till är bland annat boende i närheten av våra verksamheter, föreningar, intresseorganisationer och myndigheter. Bilden av oss är att vi har ett bra miljöarbete.

Bertegruppens klimatavtryck

Under 2022 har vi justerat vårt mål för minskat klimatavtryck. Orsaken är att vi redan innan basår 2018 genomfört många åtgärder för att minska vårt klimatavtryck. Exempelvis hade vi redan bytt till förnyelsebar el och biogas, minimerat svinnet, låtit tunga transporter köras på HVO och biogas samt infört förbättrade förpackningar. Vi hade alltså ett gynnsamt utgångsläge i vårt basår rent klimatmässigt – vilket gör utmaningen extra tuff när det handlar om att år efter år fortsatt minska Bertegruppens klimatavtryck.

Efter ny kunskapsinhämtning har vi därför valt att justera målet till att minska de sammanlagda utsläppen inom scope 1&2+3 med 25% per kg produkt (i stället för 50% per kg produkt). Det är fortfarande en utmaning, men om vi tillsammans med våra leverantörer minskar hela värdekedjans klimatavtryck kommer vi att klara det!

Sedan 2020 har vi också ett Science Based Targets (SBT) för små och medelstora företag. Bertegruppens SBT-mål är att minska utsläppen i absoluta tal för scope 1&2 med 50% fram till 2030 (från basåret 2018) samt att mäta och minska utsläppen i scope 3. Vi står dock mitt i en kraftig utveckling av våra verksamheter. Berte Qvarn har investerat i en ny havreqvarn, SIA Glass bygger ut glassfabriken och gården ska skapa plats för fler kor. Det gör minskningen av de absoluta utsläppen till en tuff nöt att knäcka, vilket kräver att vi parallellt fortsätter att ta oss framåt ett steg i taget med målet att minska vårt klimatavtryck med 25% / kg produkt. Vi ser varje beslut som viktigt för helheten – även de små och enkla. Exempelvis ska alla nya tjänstebilar som beställs i

fortsättningen vara rena elbilar. SBT-målet är seriöst antaget och det krävs nya metoder och bidrag från hela organisationen och värdekedjan för att ta oss mot målet. Vi ser därför minskning per kilo färdig produkt som det som i det kortare perspektivet driver oss framåt mot det långsiktiga målet – minskade absoluta utsläpp.

Greenhouse Gas Protocol (GHGP) är ett kraftfullt verktyg att använda för klimatberäkning av ett företags verksamhet. Bertegruppen redovisar i samtliga scope, baserat på relevans utifrån vår verksamhet samt vilka aktiviteter som ger utsläpp av växthusgaser. Resultaten för klimatberäkningen redovisas under respektive bolags kapitel.

Bertegruppens klimatavtryck

Bertegruppens totala klimatutsläpp (scope 1&2+3) har stadigt ökat, från 47 399 ton år 2018 till 56 083 ton CO₂e år 2022. Detta motsvarar en ökning med 18%. Ökningen beror främst på att vi producerat mer produkter, från 71 486 ton till 92 330 ton, en ökning med 29% jämfört med 2018.

Greenhouse Gas Protocol bygger på en scope-modell med tre typer av utsläpp:

SCOPE 1

Direkta utsläpp från våra egna anläggningar och våra egna fordon.

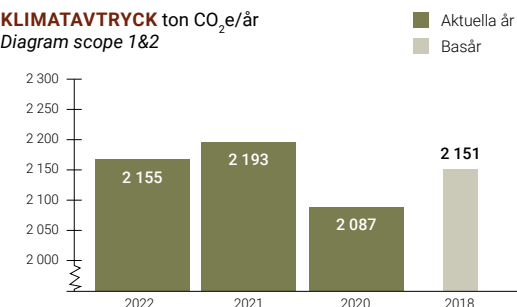
SCOPE 2

Indirekta utsläpp från energi vi köper in – som el, ånga, värme eller kyla.

SCOPE 3

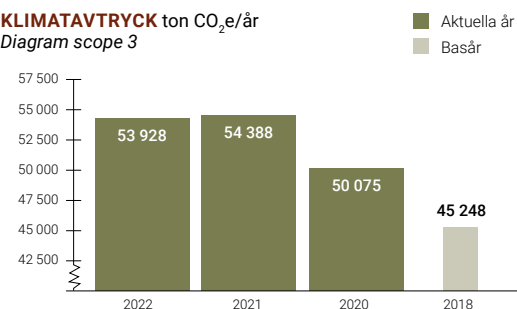
Indirekta utsläpp från inköpta varor och tjänster som råvaror, inköpta transporter, förpackningar, avfallshandling, tjänste- och pendlingsresor.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 1&2

De största utsläppskategorierna i scope 1&2 är metan från korna, lustgas från fält samt drivmedel.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 3

De största utsläppskategorierna i scope 3 kommer från inköpta råvaror, vete, råg och havre till Berte Qvarn och mejerivaror, socker och förpackningar till SIA Glass. Ökningen mellan 2020 och 2021 berodde till största del på SIA Glass ökade produktionsvolymer. För 2022 ökade Berte Qvarns utsläpp medan SIA Glass minskade, vilket totalt sett innebär en liten minskning för Bertegruppen.

Utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd produkt har minskat med 8% om man jämför 2022 med 2018, men har varierat under åren vilket gör att ingen tydlig trend kan ses.

Klimatavtryck för varje bolag återfinns här: [Berte Gård](#), [Berte Qvarn](#) och [SIA Glass](#)

Att jobba med oss – medarbetarperspektivet

Först och främst vill vi vara en arbetsplats där alla är välkomna. Vi tolererar ingen diskriminering och arbetar för att alla ska ha samma rättigheter och förmåner.

Sedan 2020 genomför vi en medarbetarundersökning varje höst. Frågorna är samma som tidigare år för att kunna jämföra resultat och medarbetarna delas upp per avdelning, vilket är ett sätt för oss att kunna sätta in rätt åtgärder på rätt avdelning.

Vi presenterar det övergripande resultatet för medarbetarna och det analyseras avdelningsvis. Vi ser positiva trender när det gäller arbetsmiljö, stolthet, framtidstro och ansvar för det egna arbetet. När det gäller om vi skulle rekommenderas som arbetsgivare blev resultatet väldigt högt vilket är glädjande. Undersökningen visar även på gemensamma utmaningar inom kompetensutveckling och hur viktigt det är att vi fortsätter arbeta med vår strategi kring kränkande särbehandling. Vid introduktion går vi igenom vår policy samtidigt som vi informerar hur vi går till väga om en kränkning sker. Vi har fortsatt diskutera i olika forum hur vi bemöter varandra och hur vi på olika sätt kan förstå och dra nytta av varandras olikheter. Det är en fråga som ligger högt upp på vår agenda.

Vi är medvetna om att vi har en homogen personalsammansättning inom företagsgruppen. Ökad mångfald är något vi arbetat

aktivt med under året och vissa framsteg har nåtts. Mångfald är en viktig framgångsfaktor som vi fortsätter att fokusera på.

Berte Gård

Efter 2021 års omorganisation har rutiner satt sig. Vi är ett starkt gäng med stor kunskap om djuren och om växtodlingen. En liten arbetsplats med 5 medarbetare gör att det är extra viktigt med god kommunikation och samarbete. Under 2022 har fördelningen av arbetsuppgifter och ansvarsområden landat. Det stärker oss ytterligare.

Varje termin tar vi emot praktikelever från naturbruksskolor – vilket är positivt ur många aspekter. För oss är det givande och roligt med nya arbetskamrater och eleverna får en värdefull praktisk kunskap – som ofta resulterar i sommarjobb.

Under 2022 har vi haft besök av regionalt skyddsombud med goda resultat, vårt arbete med arbetsmiljö fortsätter med fokus på riskbedömningar. Stallet är utformat så att monotona arbetsuppgifter minskats genom hög teknikgrad och god planering.

Berte Qvarn

Vi arbetar ständigt och strukturerat för våra medarbetares hälsa och säkerhet. Under 2022 har vi fortsatt med vårt systematiska arbetsmiljöarbete och via våra arbetsmiljömöten implementerat årshjul och arbetsmiljömål att sträva mot.

Under 2022 satte vi ett mål om två rapporterade tillbud per anställd – stora som små. Detta är ett viktigt förebyggande arbete för att minimera risken för allvarliga arbetsskador. Målet nåddes inte och arbetet med att förbättra rutinerna kring rapportering och utredning fortsätter. Arbetet med att ta fram riskbedömningar för alla arbetsmoment påbörjades och kommer att fortsätta under 2023.

Vi har haft ett flertal praktikanter från gymnasieskolans fordonsprogram som åkt med våra chaufförer och fått en bra inblick i hur deras framtida yrke kan se ut.

SIA Glass

Efter två tuffa år med pandemi men med fantastiska resultat firade vi genom att hela personalstyrkan åkte till Gotland. Vi hade några härliga majdagar med fokus på teambuilding och att lära känna varandra mer mellan avdelningarna.

För att möta efterfrågan på glass behövde vi snabbt ändra skiftgången under våren till 4-skift. Det innebar längre arbetspass och helgarbete, men genom bra samverkan med facket hittade vi en bra lösning. Under hösten kunde vi återgå till 3-skift vilket uppskattades av medarbetarna.

För att skapa en bättre arbetsmiljö påbörjades under hösten en ombyggnation av produktionskontoren. Fler kontor ger en möjlighet att sitta mer samlat vilket ger ökad gemenskap och ett effektivare arbete.

Praktikanter från individuella gymnasiet är ett givande samarbete som vi hoppas fortsätta med. Vi tror på att stötta ungdomar tidigt in i arbetslivet.

JÄMSTÄLLDHET, BERTEGRUPPEN

	2022		2021		2020	
	KVINNOR	MÄN	KVINNOR	MÄN	KVINNOR	MÄN
BERTE GÅRD						
Anställda	2	3	2	3	2	3
Förändring	+/- 0	+/-0	+/- 0	+/-0	+/-0	-1
Ledningsgrupp	2	2	2	2	2	2
Sjukfrånvaro*	1,8%		1,94%		0,8%	
BERTE QVARN						
Anställda	8	21	9	21	7	21
Förändring	-1	+/-0	+2	+/-0	+/-0	+1
Ledningsgrupp	4	5	4	4	5	3
Sjukfrånvaro*	1,6%		6,8%		5,4%	
SIA GLASS						
Anställda	71	76	65	75	63	74
Förändring	+6	+1	+2	+1	-7	+1
Ledningsgrupp	4	4	4	4	4	4
Sjukfrånvaro	7,8%		6,8%		4,8%	
BERTEGRUPPEN						
Anställda	3	1	3	1	2	1
Förändring	+/-0	+/-0	+1	+/-0	+1	+/-0
Ledningsgrupp	3	3	3	3	3	3
Sjukfrånvaro	1,1%		2%		0%	
TOTALT FÖRETAGSGRUPPEN						
Anställda	84	101	79	100	74	99
Förändring	+5	+1	+5	+1	-6	+1
Sjukfrånvaro	6,9%		6,8%		4,7%	

Sjukfrånvaro inkluderar kort- och långtidssjukfrånvaro.

* Sjukfrånvaro redovisas ej könsuppdelat på Berte Gård och Bertegruppen eftersom det är små personalgrupper.

Så har vi jobbat med kompetensutveckling

När våra medarbetare utvecklas växer vi som företag. Därför utbildar vi våra medarbetare löpande – såväl inom praktiska som sociala områden. Kompetensutvecklande insatser kan vara allt från kurser och studiebesök till nätverk och intern kunskapsöverföring.

Berte Gård

Vi söker löpande efter intressanta föreläsningar eller kursdagar för medarbetarna att delta vid, digitalt eller fysiskt. Det är viktigt att utvecklas, ifrågasätta befintliga rutiner och få del av nya rön, men också att delta i diskussioner med kollegor. Under 2022 har medarbetare bland annat gått en utbildning som heter Ledarpraktikan och en seminutbildning.

Berte Qvarn

Kompetensutveckling lyfts i samband med medarbetarsamtal eller när medarbetare eller chefer märker att nya färdigheter eller stärkt kompetens inom något område behövs. Under 2022 påbörjades internutbildning i företaget för ökad kunskap och förståelse mellan avdelningarna. Utbildningen kommer att utvärderas av deltagarna och denna kommer att ligga till grund för fortsatta utbildningsinsatser.

SIA Glass

Vi har fortsatt med vårt interna ledarforum "Grupp 16" där alla chefer med personalansvar samlas och får insikt i varandras avdelningar. Vi ser det som ett viktigt tillfälle att utbyta erfarenheter och kunskap med varandra. I år har vi lagt extra fokus på att öva oss i olika riskscenarion för att vara förberedda inför oförutsedda förändringar.

Under hösten har vi genomfört tre olika utbildningsomgångar med tema kring energi på jobbet, säkerhet, hygien- och livsmedelssäkerhet, heta arbeten och praktiska genomgångar av maskiner i produktion. Vi genomförde även workshops med samtliga produktionsmedarbetare med fokus på energi- och vattenbesparing samt svinn.

Vår säljorganisation har under året arbetat med en säljutbildning vi kallar "SIA Glass Way of Selling". Det är ett dokument som beskriver vår säljprocess från start till avslut. Det är ett dokumenterat "best practice"- arbetssätt i respektive del i säljprocessen. Syftet med dokumentet är att göra det enklare att sälja, leda och att komma in som ny medarbetare.

“

Vi är en familj
– inte bara
arbetskamrater.

Fadi Al Silik, produktion, SIA Glass

Hur är det att arbeta på SIA Glass?

– På SIA Glass arbetar vi som ett harmoniskt lag, vi har den personliga motivationen att få jobbet gjort till fullo. Arbetet blandas med vackra skratt och milda skämt som aldrig blir respektlösa. Vi är en familj, inte bara arbetskamrater. Har vi en av våra få svåra dagar gör vi den lättare genom att hjälpa varandra.

Vad är SIA Glass styrka?

– Att det är ett företag som vill utveckla sina medarbetare och skapa ett starkt arbetslag. Detta har visats genom gruppträningsprogram, där fabriken stannar helt för att säkerställa att alla arbetare är närvarande, eller genom individuella möten och utbildningar under arbetet.

Kan det bli ännu bättre?

– Det finns en stor potential att bli ännu bättre genom att fortsätta att utbilda medarbetare och höja deras kunskapsnivå. Det leder till ökad produktion men också till en stärkt förmåga att möta problem och hitta lösningar.

”Nu börjar svenska kvalitetslivsmedel uppnå sitt rätta värde igen!”

Henrik Stenström, VD på Berte Gård, har påverkats av det finansiella världsläget men gynnats av god produktion och stigande matpriser.

Hur ser gårdens hållbarhetsarbete ut för 2022?

– Man kan väl säga att det rullat på enligt plan. När det gäller Svensk Kolinlagring har vi gjort det sista pilotåret och går nu vidare i en ny fas. Och Fossilfri Mångfaldsgård löper på i samarbete med qvarnen och initiativtagaren Polarbröd. Vi har också jobbat hårt med att väcka liv i den 40 hektar stora åkerareal som vi förvärvade 2021, genom att röja sly och kanter, dränera, stallgödsla och lägga i gräsvall. Dessutom har vi köpt ett eget slangsystem för gödselspridning.

Vad innebär det?

– Att vi slipper tunga tunnor och maskiner ute på fälten som packar marken. Tidigare har vi anlitat en maskinstationsaktör för slangmetoden. Nu sjösätter vi vårt eget system under 2023 och den stora utmaningen blir att snabbt lära oss att hantera tekniken själva ute på fälten. Men vi kände att det var en investering som var rätt och viktig att göra.

“
Att använda gödsel för att göra el är en fantastisk hållbarhetsinvestering.

Henrik Stenström, VD

I februari 2022 togs ett inriktningsbeslut att investera i en utbyggnad av gården till 385 mjölkkor. Hur går det projektet?

– Jag har haft stort fokus på ritningar och upphandlingar, men oron i världen, inflationen och det förändrade ränteläget gjorde att vi bedömde att vi borde revidera projektplanen för att kunna genomföra investeringen med minimerad risk. Vi har därför slagit in på en "tvåstegsväg" där vi under 2023 nöjer oss med att bygga ett så kallat sinkostall för dräktiga djur som ska kalva, vilket gör att vi kan gå från 250 till 290 mjölkkor. När läget stabiliserat sig lite blir det enkelt att ta nästa steg – bygga ut för närmare 400 mjölkkor. Mjölproduktionen har för övrigt varit på en riktigt hög nivå och ökat från 11 800 kilo till 12 500 kilo per ko.

Och hur har skördeåret 2022 varit?

– En mycket torr sommar räddades av att den första delen av sommaren var så kall. Spannmålsskörden blev bättre än

normalt och resultatet för rapsen blev faktiskt rekordbra! Men när värmen väl kom fanns inga vattenreserver i backen och det drabbade fodret till korna. Det var nära att bli ett nytt 2018, vi klarade oss på marginalen. För att kompensera den fodervolym som vi tappade under året kommer det under 2023, beroende på väderleken, eventuellt att behövas ta till extra åtgärder.

Biogasen är en viktig del för att göra gården självförsörjande på el, berätta mer:

– Att använda sig av gödsel från korna för att göra el är en fantastisk hållbarhetsinvestering, både ekonomiskt och miljömässigt. Vi har dock tyvärr haft lite driftsstörningar. Röt-kammarens väggelement gav vika på grund av en vattenskada och det gav oss ett avbräck. Vi gick från att producera 335 000 kWh till runt 300 000 kWh, vilket ändå är godkänt. För visst var det irriterande att få en elräkning på 15 000 kronor efter produktionsstoppet, men en lantbrukarkollega utan anläggning

kan hamna på 100 000 för sin köpta el under samma period.

Är det allmänna ekonomiska läget en oro?

– Vi har fått bra betalt för våra produkter. Spannmålspriset har stigit från runt 1:70 till över 3 kronor per kilo. Även rapsen har haft den utvecklingen. Och mjölkpriset är all time high! På ett år har det gått från 4:20 till 6:20 kronor per kilo och eftersom varje 10-öring innebär 250 000 kronor är det lätt att förstå att det handlar om mycket pengar totalt.

Hur ser du på debatten kring matpriserna?

– Svensk mat har varit undervärderad alltför länge, samtidigt som även vi pressas av inflationen och stigande räntor. I ett historiskt perspektiv la hushållen oerhört mycket mer på matinköp för 30–40 år sen, innan pengarna började gå till resor, nöjen och prylar istället. Det höll priserna nere, men nu får antligen rimligt betalt för våra kvalitetsråvaror igen.

All time high-resultat!

BERTE GÅRD

Högt

mjolk- och spannmålspris

Kornas utevistelse på bete varade minst

25%

längre än de 4 månader som svensk lag kräver.

Underlag och beslut färdigt för byggnation av nytt sinkostall

Mjolkproduktionen

HAR ÖKAT

och ligger nu stadigt en bra bit över 12 400 kg ECM

REKORDHÖG

RAPSSKÖRD

BERTE GÅRD

Gårdens djurhälsokostnader har varit låga även under 2022.

Ett år med stora utmaningar – och svängningar

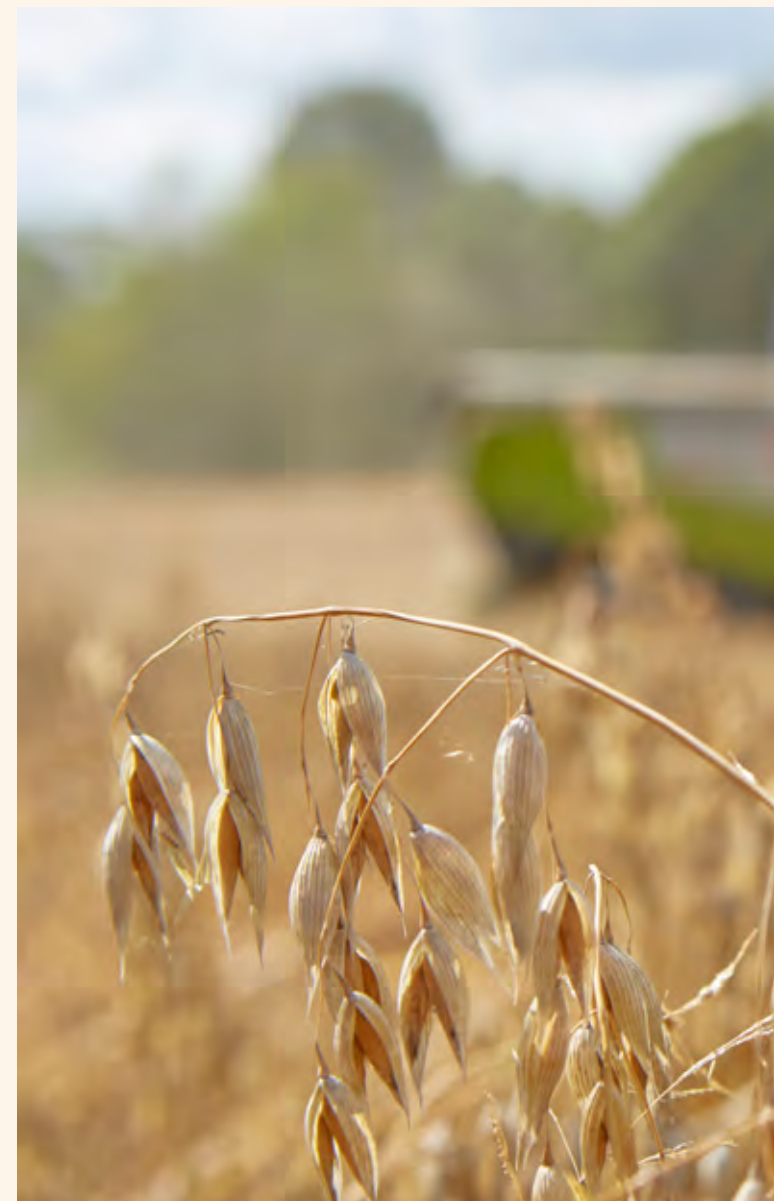
En direkt konsekvens av kriget i Ukraina är att fokus på livsmedelsproduktion och livsmedelsförsörjning har ökat. Detta fokus är förhoppningsvis bestående. Säkert kommer det att svänga både upp och ner framåt men troligen på en högre genomsnittsnivå än tidigare.

Det har varit en stor utmaning att hantera de stora svängningarna både gällande kostnader och intäkter. Lägg därtill spekulationer som snurrat om huruvida gödning inte skulle finnas att köpa i tillräcklig mängd 2023. Vi köpte under juli månad större delen av gödningsbehovet för 2023. Både för att vi bedömde att gasbristen i Europa skulle driva upp priserna och för att säkra tillgången. Vi har valt att säkra en större del av höstvetevolymen och rapsvolymen till fastpris inför skörd 2023 än vi brukar göra. Detta för att möta de höga priserna på gödning och bränsle.

Det har varit nederbördsfattigt, men början av sommaren

var sval och spannmålen hade då kommit så långt i utvecklingen att det räckte till en mycket bra skörd. Rapsen gav rekordskörd med drygt 4 ton per hektar! De två första grässkördarna blev relativt normala i volym, men när värmen kom fanns det ingen marginal med fukt i marken utan tillväxten stannade av. De resterande två skördarna blev avsevärt mindre än normalt och även betena brände ner.

Under året var Berte Gård en av pilotgårdarna i utvecklingen av Agronods klimatberäkningsverktyg Agrosfär, ett digitaliserat klimatberäkningssystem med avsikt att förenkla rapportering och uppföljning av klimatdata på gårdsnivå.

Vår gemensamma resa mot fossilfri mångfaldsgård fortsätter!

Under 2022 har Berte Gård och Berte Qvarn fortsatt att utveckla konceptet *På väg mot en fossilfri mångfaldsgård*, ursprungligen framtaget av Polarbröd för att definiera vad som menas med hållbart jordbruk.

Polarbröds fyra grundkrav för hållbart jordbruk stämmer väl överens med Bertegruppens syn: Hållbart jordbruk är ekosystemtjänstvänligt, kretsloppsbaseerat, fossilfritt och mättar mänskligheten. Det är inte nödvändigtvis ekologisk produktion, då varken konventionell eller ekologisk produktion möter de fyra kriterierna fullt ut. Med utgångspunkt från Berte Gård har vi analyserat vad som är av betydelse långsiktigt för att uppnå en fossilfri drift, en varierad växtföljd och ett varierat landskap.

Vi har en egen gård. Det ger oss en unik möjlighet att få en uppfattning om vilka möjligheter som finns och vad det kostar. Vi kan genom detta forma ett upplägg som är uppnåbart för fler gårdar – vilket kan ha betydelse både för qvarnens leverantörer och kunder.

Genom aktiva val och medvetenhet kan vi gynna och skapa förutsättningar för god jordhälsa; ett bra liv ovan och under mark.

Vi resonerar runt växtföljd, grödor, sortval, jordbearbetning, markkartering, kantzoner, viltvård, hur vi kan gynna pollinerande insekter och hur växtnärläckage kan minimeras. Maskar och mikroorganismer kan missgynnas av markpackning eller dåligt dränerade jordar – vilket i sin tur även påverkar utsläpp av växtnäring till vattendrag. Att odla mellangrödor och komp-anjongrödor är ett sätt att öka den biologiska mångfalden. En varierad växtföljd med frö- eller gräsvall kombinerat med stallgödsel ger marken goda förutsättningar att producera även i framtiden. Våra djur håller betesmarker öppna och bidrar till artrikedom som är värdefull för pollinerare, fåglar och vilt.

Fossilfri mångfaldsgård är ett levande projekt där vi hela tiden anstränger oss för att hitta nya åtgärder för att gynna konceptet. Vi har under året definierat det vi ser som en "standard" – det vi löpande uppfyller i konceptet.

Vi har under 2022 etablerat en blommande träda på ca 2,5 hektar. Detta för att framför allt gynna pollinerare.

BERTE GÅRDS RESA MOT FOSSILFRI MÅNGFALDSGÅRD, NULÄGE 2022:

- BAT-gödning
- Blommande stråk
- Markkartering*
- Väl underhållna diken
- Arbetar för att undvika markpackning
- Betesmark
- Våtmark
- Skyddszon
- Noll/Maxrutor för gödning
- Precisionsgödsling
- Biogas
- Växtföljd
- Mellangrödor
- Stallgödsel – väl fördelad, PK låg andel inköpt
- HVO – egna o lejda körslor

*Markkartering: För att kunna anpassa gödsling och kalkning efter behov krävs kännedom om förutsättningarna på fältet. Vid markkartering fastställs markens innehåll av växtnäring, kalktillstånd, jordart samt mullhalt. Karta eller protokoll upprättas, där analysresultaten relateras till provtagningsplatsen på fältet.

Biologisk mångfald är livsavgörande!

Mikroorganismer behövs för att bibehålla bra matjord. Insekter krävs för att pollinera grödor och agera naturliga fiender till olika skadedjur. Utan biologisk mångfald kan jordbruket helt enkelt inte producera mat!

Utarmning av biologisk mångfald är ett stort hot mot vår framtid, aldrig förr har minskningen gått så snabbt som nu. Enligt en rapport från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES, hotas uppemot en miljon av jordens åtta miljoner arter av utrotning. Bland annat har vilda bin och humlor minskat över hela världen, vilket till stor del kan kopplas till användning av vissa bekämpningsmedel. Förlust av biologisk mångfald slår mot vår livsmedelsproduktion. Fler och fler aktörer arbetar för att vända utvecklingen. Forskare är eniga om att mer variation på åkrarna och i odlingslandskapet gynnar ekosystemstjänster och biologisk mångfald. Sätt att öka diversifieringen i odlingslandskapet är exempelvis att odla flera grödor i växtföljden, så blomremсор, minska jordbearbetningen, tillsätta stallgödsel och skapa och restaurera artrika livsmiljöer i landskapet.

Som mjölkgård har vi goda förutsättningar att driva ett hållbart jordbruk

- Våra betande kor och kvigor bidrar till ett öppet landskap och gynnar biologisk mångfald.
- Djurens gödsel går till biogasproduktion, där vi får både biogas, som omvandlas till el, och biogödsel.

- Biogödseln används på åkermarken för att ge näring till grödorna och som jordförbättring. Kvävet i biogödsel är mer lättillgängligt för växterna än i den obehandlade gödseln.
- Vi lägger stort fokus på att gödsla åkrarna vid rätt tidpunkt och väderlek. Innan vi använder bekämpningsmedel värderar vi nyttan mot insatsen. Vi kontrollerar vilket slags angrepp det är och hur utbrett det är för att optimera preparatval och dos.

För att minimera näringsläckaget från åkermarken praktiserar vi olika lösningar.

Det allra viktigaste är att marken är bevuxen så stor del av året som möjligt. Det kan exempelvis ske genom att odla en mellangröda som fångar upp näringen och ger bra förutsättningar för kommande gröda. Berte Gårds växtodling, med fleråriga vallar och en stor del av arealen som är höstsådd, innebär att vi kan ha växande gröda på fältet större delen av året. Vi lägger mycket kraft på att underhålla dräneringar, vilket är viktigt för att undvika ytavrinning och markpackning – men även för att ge förutsättning för bra skördar. Mellan åker och vattendrag har vi anlagt skydds zoner, gräsbevuxna remсор, som inte får gödslas eller bekämpas.

Kor är en värdefull och levande resurs!

Berte Gårds kor är en viktig tillgång för oss men också för landsbygden i stort. De håller landskapen öppna och stärker den biologiska mångfalden. För oss är det självklart att djuren ska ha ett bra liv i en bra miljö. Vi strävar efter att ligga i topp jämfört med Sveriges bästa mjölgårdar i en rad viktiga nyckeltal.

Våra engagerade medarbetare har blick och känsla för vad djuren behöver. Det är en tillgång och ett viktigt redskap vid djurskötsel. Till vår hjälp har vi avancerad teknik som ger oss signaler om kornas hälsa så att vi kan sätta in förebyggande insatser och minska risken att kon blir sjuk. På så sätt minskar vi användningen av antibiotika och veterinärbehandlingar. Att våra kor mår bra är viktigt ur såväl etisk som ekonomisk synvinkel.

Varje kalv är en ny resurs för företaget. Vi lägger stort fokus på att ha välmående kalvar. De ska växa bra och vara friska! Det är den viktigaste perioden i dess liv för att så småningom kunna bli en högpresterande och hållbar mjölkko.

Vi har korna ute extra länge på sommaren, minst 25% mer än de fyra månader som svensk lag kräver. Vi släpper ut djuren när gräset börjar växa och låter dem gå ute tills väderleken på hösten begränsar grässets tillväxt eller att regn och rusk gör markerna för blöta – och korna vill vara inne.

En ökande mjölmängd år för år och låga kostnader för djurhälsa är ett resultat av noggrannhet och uppföljande arbete inom exempelvis djurskötsel, foderkvalitet, kalvhälsa och avelsarbete. Jämfört med riksgenomsnittet ligger vi långt framme. Under 2022 har mjölkavkastningen ökat från 11 850 till 12 500 kg ECM! Ökningen beror till stor del på vår höga nivå på skötseln från kalv

till vuxen ko. Det ihop med ett gräsensilage med mycket högt näringsinnehåll ger förutsättningar för hög mjölkproduktion. En grupp som förbättrat sin avkastning mycket under året är de yngsta korna.

Den viktigaste faktorn vid mjölkproduktion

För att producera mjölk av god kvalitet krävs god djurhälsa och ett vallfoder av god hygien och med högt näringsinnehåll. Det kan kon äta mycket av och gör att det krävs mindre inköpt kraftfoder. Ett bra vallfoder är en av de viktigaste grunderna för att nå hög mjölkavkastning.

- Vårt kostall är en bra miljö för våra kor – de har gott om utrymme och kan röra sig fritt i stallet.
- Korna har ständig tillgång till bra foder och friskt vatten och kan själva bestämma när de vill äta och vila.
- De rör sig på halkfria underlag och deras liggtytor är madrasserade för ökad komfort.
- Mjölknigen sker i mjölkrobotar som korna har tillgång till hela dygnet. Detta ger en stressfri miljö eftersom de hittar sin egna dygnsrutm.

“

Jerseykorna har en egen liten plats i mitt hjärta.

Ellen Svensson, djurskötare, Berte Gård

Vad gjorde dig mest glad på gården under 2022?

– Svårt att säga en enda sak! Vi har nästan alltid roligt när vi jobbar tillsammans och när vi känner oss effektiva. Jag blir också väldigt glad av alla duktiga praktikanter och duktiga rådgivare. När det kommer studiebesök är också superkul!

Har djuren märkt någon skillnad jämfört med 2021?

– Jag hoppas att korna och kalvarna märker att jag, Johan och Valentina börjar komma in i våra rutiner och att vi gör allt så likt som möjligt varje dag. Alla tre började ju på gården 2021 så under 2022 har vi verkligen kunnat göra nya egna förändringar och vi letar nyfiken efter utvecklingspotential.

Känner du igen individer i det stora beståndet

– finns det djur som du har en speciell känsla för?

– Ja, verkligen! Jag är bra på att komma ihåg kornas örnummer och Jerseykorna har en egen liten plats i mitt hjärta, men såklart många andra som man också hälsar lite extra på ute i gruppen. Ofta de kor som krånglar, varit sjuka eller som sparkar i roboten eftersom dom kräver extra mycket jobb. Så jag har absolut några favoritkompisar som jag brukar krama eller klia lite extra på.

DEL 1

DEL 2

Djurhälsokostnad är en benchmarkingmodell med fokus på djurhälsa

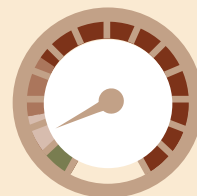
Modellen väger samman egenskaper i besättningen som kalv- och ungdjurshälsa, kalvningsstatus, foderbalans, sjuk-domar, klövhälsa, övervakning, skötsel och kornas produktiva ålder. Dåliga egenskaper i en besättning är inte bara dåligt för djuren utan är också förknippat med kostnader. På Berte Gård följer vi det sammanlagda värdet av egenskaperna i modellen som ett nyckeltal.

Vår extremt låga djurhälsokostnad är ett mått på hur väl gårdens medarbetare tar hand om djuren. Ett annat friskhetstecken i besättningen är att vi de senaste åren haft ett överskott av kvigor som vi kunnat sälja.

Vi har under året sålt 10 dräktiga kvigor. Något som är roligt är att köparna har hört av sig och berättat att de är mycket nöja med våra fina kvigor!

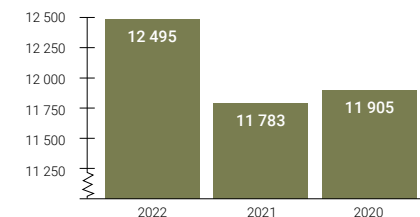
TOTALA DJURHÄLSOKOSTNAD öre/kg ECM 2022

14,5

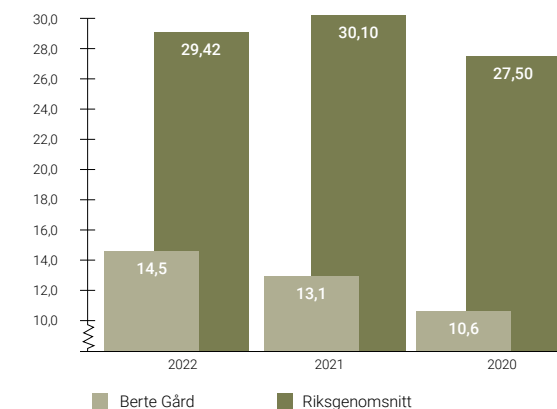
De 10% bästa besättningarna i Sverige har en total kostnad på 15,2 öre/kg ECM eller lägre. Medianbesättningen har en total kostnad på 29,42 öre/kg ECM.

MJÖLKPRODUKTION ECM* (Energikorrigerad mjölk) ko/år 2022

* ECM=Energikorrigerad mjölk innebär att mjölk med olika fett-, protein-, och laktoshalt standardiseras till samma energivärde. På så vis kan mjölken mellan olika gårdar jämföras.

DJURHÄLSOKOSTNAD öre/kg ECM* 2022

Djurhälsokostnaden har ökat något under 2022 främst på grund av tre orsaker:

- Problem med trumsjuka hos ett antal kalvar i somras.
- På grund av nedskräpning från förbipasserande fick vi med delar av en kastad aluminiumburk i ensilaget vilket resulterade i att 5-6 kor blev dåliga varav 4 fick avlivas på grund av invärtes skador.
- Den planerade byggnationen har ökat rekryteringsprocenten – fler kvigor än vanligt har satts in, färre har gått till försäljning. Det är en medveten strategi för att föryngr besättningen inför byggnation.

Satellitstyrning hjälper oss att gödsla rätt

Gödningsspreadaren styrs av satellitbilder som mäter beståndets förutsättningar. Det innebär att vi kan ge mer gödsel till plantor med större behov och på så sätt få en bättre skörd. Det bidrar också till att proteinnivån i grödan blir jämnare över fältet. Arbets sättet innebär samtidigt att risken för näringsläckage minimeras, vilket gynnar såväl miljö som ekonomi.

I alla maskiner använder vi oss av Logmaster som registrerar alla körningar som utförs. På så vis får vi en bra överblick på såväl bränsleförbrukning som tidsåtgång per gröda och fält.

Vi har odlat den nya vetesorten Bright som enligt uppgift ska ha hög proteineffektivitet. Vi testade att odla den med två gödslingsstrategier. Vi gödslade en del av fältet med lägre N-giva för att se hur det påverkade skörd och protein i veten. Första och andra givan gjorde ingen skillnad. Den sista (axgångsgivan) valde vi att inte gödsla alls på en yta. Utfallet blev ca 1 % lägre protein och 1 % lägre vattenhalt. Skörden blev i stort sett densamma. Avkastningen var bra men en nackdel med sorten verkar vara att den är benägen att lägga sig.

“

Nu finns det fina förutsättningar för 2023.

Fredrik Klang, växtodlingsansvarig Berte Gråd

Vad har varit din största utmaning under året?

– 2022 har varit ett år som inte liknar något annat, fullt av utmaningar och nya idéer. Ett tillbygge av ladugården har vi exempelvis landat i och ett nytt gödselsystem är snart på ingång. Det gäller att våga fatta beslut i en tid där priser går upp, att hitta en balans på inköpsvaror i förhållande till det som vi säljer – utan att tappa i kvalitet.

Vad har fungerat bäst på växtsidan?

– Våren var väldigt kall och torr och drog i gång tidigt, men både höstveten och rapsen klarade både torka och värme på ett bra sätt. Vi har sått 130 ha höstvet och 35 ha raps med ett bra resultat så det finns fina förutsättningar för 2023. Trösket avslutades den 18 augusti med firande av bröllopsdag på Pinchos och efterrätt hos vänner!

Något som du hoppas blir bättre 2023?

– Jag är en hejare på att komma på nya saker och blicka framåt – och som många vet värmer det lite extra när jag får gräva i jorden och räkna ut hur det såg ut för nästan 100 år sedan, när stenar flyttades och marken dränerades för kommande generationer. Nu har jag tagit på mig ett stort projekt med åkrar som vilat i många år, men som till slut ska leverera grönt friskt gräs till våra kossor!

Hållbar energi har högsta prioritet

Vi arbetar kontinuerligt för att minska vår energianvändning och har ställt om till förnybara bränslen och energislag. Innovation tar oss i mål på många punkter. I andra fall är vi pragmatiska och använder det mest hållbara alternativet.

Biogasanläggningen på Berte Gård producerar biogödsel och metangas från kornas gödsel. Metangasen används för att producera el till gården. Biogödseln används på våra åkrar, vilket innebär ett minskat behov av mineralgödsel som har en högre klimatpåverkan på grund av energi-intensiva produktionsprocesser. Dessutom är växtnäringen i den rötade gödseln mer lättillgänglig för grödorna. Biogasanläggningen har under året fungerat bra, men periodvis har vi haft några mindre driftstörningar så vi kommer inte riktigt upp i lika hög produktion som förra året.

På Berte Gård mjölkas korna i mjölkrobotar. Värmen som bildas när mjölken kyls ner används för uppvärmning av vatten som används till diskning, rengöring och till golvvärmen i personalutrymmen. För att ytterligare höja temperaturen på vattnet används spillvärme från biogasanläggningen.

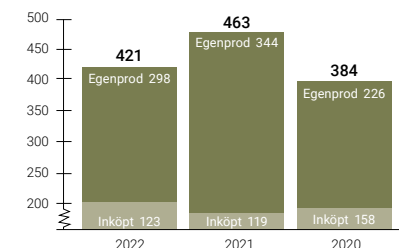
Alla gårdens fordon drevs till 100% av HVO under 2022. Några mindre lejda körslor körs av logistiska skäl fortfarande på diesel, exempelvis vid halmpressning. Dessa motsvarar dock endast ca 1,5% av vår totala bränsleförbrukning.

Genom att använda palmoljafri HVO har vi gått ifrån traditionell diesel. Det ska sägas direkt: Vi tycker inte att HVO är en övertygande eller långsiktigt hållbar lösning på koldioxidfrågan – men mycket handlar om att göra vad vi kan göra nu! HVO är dock dyrare vid inköp än dieselolja och vi får heller inte del av den skattereduktion som jordbruk får vid användning av diesel. Vi gick dessutom miste om en del av de krisstöd som delades ut 2022 på grund av de extrema kostnadsökningarna, då stödet baserades på dieselförbrukning. Synd att man straffas ekonomiskt när man väljer mer hållbara alternativ!

Under 2022 har vi testat ett sätta i LED-lysrör i några befintliga armaturer som egentligen inte är avsedda för LED. Faller det väl ut så kommer vi att successivt byta till LED vartefter de gamla lysrören behöver bytas.

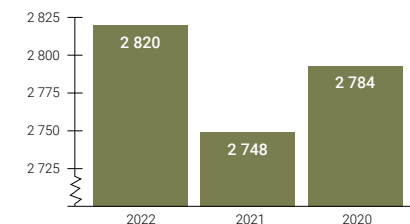
Berte Gård skickar all plansiloplast till återvinning. Våra avfallssiffror i övrigt redovisas tillsammans med Berte Qvarn.

ENERGIANVÄNDNING (MWh)

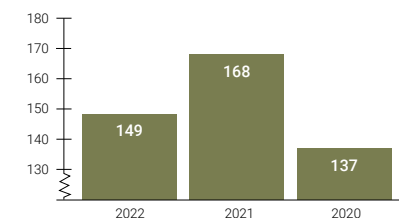

40 MWh såld el 2022 (Överskott från biogasanläggningen)

MJÖLKPRODUKTION (ton)

ENERGIANVÄNDNING PER TON (kWh/ton)

Berte Gårds klimatavtryck

De totala utsläppen (Scope 1&2+3) från Berte Gård år 2022 uppgår till 2 936 ton CO₂e. Det är en ökning jämfört med 2021 och i nivå med 2018. Mellan 2018 och 2022 har gårdens produktion ökat med 36 %. Dock var år 2018 ett år med extrem torka och därmed låga skördar. Görs jämförelsen i stället med 2019 har produktionen ökat med 10 % till 2022.

Av Berte Gårds totala utsläpp motsvara scope 1&2 66 %.

Produktion av mineralgödselkväve orsakar utsläpp av lustgas, vilket kan minskas om gödselproducenten installerar speciell utrustning. På marknaden finns BAT-gödsel med garanti om att ha ett utsläpp av lustgas under en specifik nivå. Berte Gård har sedan år 2020 använt sådan mineralgödsel.

Kalkning av delar av åkermarken har utförts under 2021 och 2022. Kalkning ökar klimatutsläppen och skulle kunna fördelas över flera år då kalkning inte utförs årligen, men vi har valt att bokföra hela utsläppet de år kalkningen genomfördes – 2021 och 2022.

Jämfört med referensåret 2018 har utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd produkter från gården sjunkit med 25 % – men då ska man ha i åtanke att det var ett år med extremt låga skördar på grund av en lång torkperiod vilket ger höga utsläpp per kg produkt. En rättvisare jämförelse är med 2019, som var mer normalt vädermässigt, och då har klimatindikator* sjunkit med 6 %. Det beror bland annat på övergången till BAT-gödsel.

* Bertegruppens indikator, används för att följa klimatutsläpp i förhållande till producerad mängd produkt. Klimatindikator = totala avtrycket/ total mängd producerad produkt.

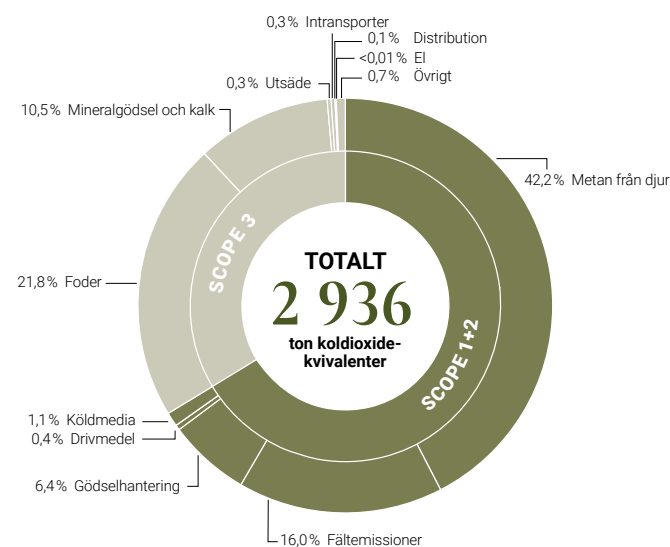

DEL 1

DEL 2

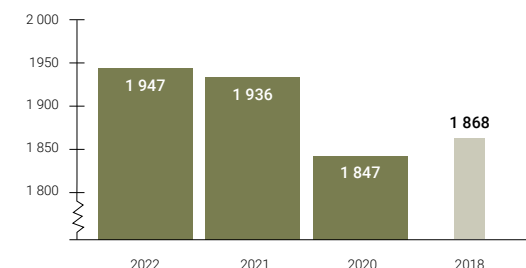
BERTE GÅRDS KLIMATAVTRYCK 2022

Uppdelat på scope och kategorier.

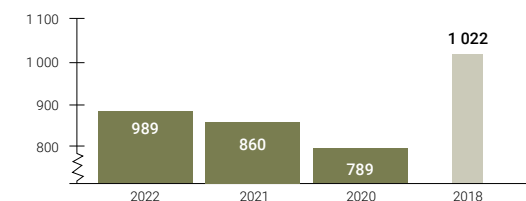
Möjligheter till utsläppsminskningar

Möjligheter för minskad klimatpåverkan framöver är fortsatt hög produktivitet och effektivisering med avseende på exempelvis insatsvaror, övergången till helt fossilfritt producerat handelsgödsel och att följa forskning och utveckling kring teknikutveckling av lantbruksmaskiner, odlingsmetoder, sortförädling, foderstater och utveckling av fodertillsatser som minskar metanavgången från korna. En viktig del i detta arbete är vårt projekt *På väg mot fossilfri mångfaldsgård**.

* Läs mer på sidan 21.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Scope 1&2Tre senaste åren
Basår

De största utsläppskategorierna i scope 1&2 är metan från korna och lustgas från fält. Ökningen mellan 2020 och 2021 beror på ökad användning av kväve (vilket leder till ökad lustgasavgång från omsättning av kväve i marken).

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Scope 3Tre senaste åren
Basår

- De största utsläppskategorierna i scope 3 kommer från inköpt mineralgödsel, kalk och foder.
- Minskningen 2020 berodde på övergången till BAT-mineralkvävegödsel medan ökningen mellan 2020 och 2021 beror på ökad användning av kväve eftersom den brukade arealen ökat.
- För 2022 har totala utsläppen från mineralgödsel och kalk ökat jämfört med 2021, vilket beror på fördubblad användning av kalkningsprodukter jämfört med 2021. Utsläppen från inköpt foder har också ökat, vilket beror på ändrad fördelning av inköpta produkter.

Mjolkproduktionen återfinns här: [klicka här](#)

”När jag berättar för en kund att jag tillhör 14:e generationen på qvarnen känner jag självklart en viss ödmjukhet.”

Den 8 augusti 2022 kom Olof Stenström tillbaka till den qvarn där han sommarjobbade för 20 år sen. Men nu som VD.

Känns det som att komma hem?

– Det kan man säga. Jag valde en annan utbildning och väg i livet, kände inte att min familjs företag var något för mig. Men det är ändå så svårt att släppa sina rötter, man hör ju hela tiden detaljer när vi ses, fortsätter att ha koll på vad som händer. Så när VD-jobbet blev vakant tänkte jag att det var nu eller aldrig. Jag var regionchef på Skogssällskapet och trivdes fantastiskt bra, men kastade mig in i den omfattande rekryteringsprocessen och tvekade inte när jag i slutändan var förstavalet. Ingen tvekan. Jag tackade ja.

Du började inte under den lugnaste tiden i världen...

– Nej, kriget i Ukraina har haft stor påverkan på både råvaror och energipriser. Vi använder bara svensk råvara som till största del är närodlat men spannmålspriserna styrs av en internationell marknad och det är inte alltid marknadspriset och börsens värdering hänger ihop. Tidigare var det helt normalt att acceptera upp till 12 månaders fast pris, men som läget är nu ökar riskerna med långa avtal. Förändringarna är snabba. Vi behöver vara flexibla och snabbfotade i marknaden. Det är också viktigt att vara mån om våra kunder och det gäller att kunna motivera sina prisjusteringar både uppåt och nedåt.

“
En realistisk kalkyl är att vi får 2 300 MWh per år från vattenkraften, vilket är en rätt skaplig del av vårt totala behov av 6 000 MWh.

Olof Stenström, VD

Hur har skördeåret sett ut?

– Skörden var i full gång när jag började och generellt har 2022 varit ett gott år med bra kvalitetsnivåer. 21 000 ton spannmål togs in i våra lager, men fler silon nära qvarnen skulle behövas. Då slipper vi hämta och flytta spannmål från externa lager. Vi har också stora volymer mjöl som går med tåg till norr, men ibland är ledtiderna så långa att vi måste säkra upp med lastbilstransporter när vagnar med mjöl blir stående på järnvägen. Här finns en förbättringspotential som vi kommer driva under kommande år. Räls är mer hållbart än bilvägar.

Bertegruppen satsar på solenergi. Är qvarnen med på det tåget?

– Självklart. Egen solenergi är ett sätt att säkra tillgången på energi men också att kompensera för höga el- och biogaspriser.

Vi jobbar med en flerstegsraket där paneler kommer upp i omgångar, bland annat på olika tak och väggar – inte minst på den nya havreqvarnen som är förberedd för den tekniken. Solceller på marken undviker vi av odlingskäl, men Fiskekärr, en markbit nära qvarnen, är en blöt yta där vi kan göra ett undantag. Sammanlagt kommer solen att ge Qvarnen 500 MWh per år.

Ni är på gång med mer vattenkraft också.

– Ja, ny fiskväg är klar och gjutningen för själva turbinen pågår. Till våren ska arbetet med vattenintaget ovanför fallet komma i gång och längre fram ska vattentub läggas på plats och turbin installeras. Nästa höst ska allt vara klart och ge oss 2,5 gånger så mycket effekt jämfört med den gamla anläggningen. En realistisk kalkyl är att vi får 2 300 MWh per år från vattenkraften,

vilket är en rätt skaplig del av vårt totala behov av 6 000 MWh.

Det har varit en viss personalomsättning på senare år?

– Ja, vi har haft förändringar i ledningen och ett par medarbetare som slutat. Viktigt nu att skapa stabilitet i organisationen. Samtidigt finns tre personer kvar som min farfar anställde, så här finns också en grundläggande tradition som känns trygg och stabil. Jag har också fått reaktioner från medarbetare som upplevt en lättnad, att det kom in någon med familjeföretagets tankar och värderingar. Nej, jag går inte runt och tänker på att jag heter Stenström, men när jag berättar för en kund att jag tillhör 14:e generationen på qvarnen känner jag självklart en viss ödmjukhet. Det ger ju onekligen en bild av tradition, historia och långsiktighet.

Hållbara Qvarnhändelser från 2022

VATTENKRAFT

Byggnationen av den nya turbinen har pågått under 2022 och kommer fortsätta under 2023.

MILJÖTILLSTÅND

Vi har tagit vårt miljötillstånd i drift i slutet av 2022. I samband med drifttagning har vi vidtagit flera miljöförbättrande åtgärder.

JÄRNVÄGSTRANSPORTER

Vi transporterade

15 600
TON MJÖL

på detta sätt, vilket är 20 % av vår totala volym.

BERTE QVARN

En ombyggnation av personalutrymmen genomfördes under 2022 och resulterade i nytt omklädningsrum för damer samt ett nytt vilo/massagerum.

ENERGIANVÄNDNING

Stort fokus under skörd gjorde att vi förbrukade mindre mängd gas för att torka spannmål än tidigare år.

BRÄNSLEFÖRBRUKNING

Förbrukad HVO minskade stadigt då transportererna med biogaslastbilar och järnväg ökade.

FORDON

Vi har fortsatt att följa utvecklingen inom fordonsbranschen och vi jobbar kontinuerligt med att förnya vår fordonsflotta. Under 2022 tog vi i drift vår andra biogaslastbil.

Hållbarhet – en kedja av samarbete

Utvecklingen mot hållbarhet kommer inte av sig själv, den är inget vi fixar med några enkla insatser. Det blir allt tydligare ju mer vi jobbar med vår verklighet idag. De lågt hängande frukterna plockas relativt snabbt, men sen blir det svårare. En viktig del i hållbarheten är att alla i kedjan hjälps åt om vi ska nå de högt ställda kraven för att hålla oss inom 1,5-gradersmålet. Men det innebär också att kostnader måste flyttas med i kedjan – annars blir det obalans och problem med försörjningen.

Våra kunder och leverantörer är såklart väldigt viktiga i vårt arbete för ökad hållbarhet. Långsiktiga samarbetspartners är grunden till att nå framgång för alla parter! Att vi arbetar nära leverantörer för att säkra spårbarhet och tillgång är en viktig faktor i värdekedjan.

Under 2022 har vi investerat i en digital hållbarhetsplattform utvecklad av Improvin' för att förbättra insamlingen av fältdata direkt från våra lantbrukare och baserat på denna information

mäta utsläpp av växthusgaser.

Den digitala plattformen kommer göra det mer intressant för odlaren som får återkoppling direkt på lämnad data.

Vi ser också möjligheter för våra kunder att vara delaktiga i de möjligheter som kan ges på gårdsnivå för att påverka klimatavtrycket i odlingen. Den digitala plattformen ger oss helt enkelt verktyg som vi inte haft tidigare.

“
Qvarens
långsiktighet är
en styrka.

Johannes Adolfsson, mjölnare, Berte Qvarn

Du är relativt nyanställd, hur har det varit att börja på qvarnen?

– Det har varit lärorikt och utmanande. Jag har fått lära mig många nya saker samtidigt som jag haft bra stöttning från mina nya kollegor. Det får mig att vilja utvecklas mer.

Vad har du för tidigare erfarenheter?

– Innan jag började på qvarnen jobbade jag som bagare på ett surdegsbageri. Där jobbade vi hantverksmässigt och nära råvaran och hur de olika sorterna skiljer sig åt, det har väckt ett stort intresse för just mjöl. Jag är även aktiv inom föreningen Allkorn som främjar odlad mångfald och bevarande av äldre spannmålssorter.

Vad är Berte Qvarns styrka?

– En stor styrka som Berte Qvarn besitter är sitt väletablerade namn och plats. Många av de ställen jag jobbat på innan har varit hyfsat nya företag – till och med knappt ett år gamla. Det har betytt att en del investeringar måste vänta, eftersom man inte säkrat sin kundkrets eller gjort sitt namn vida känt. Berte har funnits länge och kommer fortsätta att finnas länge, det är en trygghet som arbetstagare!

Havreqvarnen är vår stolthet!

2022 blev vårt andra år med havreqvarnen i drift. 2021 var ett fantastiskt år att göra en startup på – då råvaran från skörd 2020 var en av de bästa havren i historien, sett till kvalitet och mängd. Skörden 2021 var dock motsatsen och ställde högre krav på både anläggning och personal. Men trots förutsättningarna blev det bättre än väntat och mätetalen är trots allt bra även detta skördeår.

Vi är stolta över att ha Europas finaste och effektivaste havreqvarn i drift och att den presterar precis vad vi önskat gällande effektivitet, hygien och kvalitet. En spännande framtid väntar oss då havre inte bara är en trend utan också vägen till en hälsomässig och hållbar livsstil.

Sortförädling – en viktig del i klimatarbetet

Det långsiktiga arbetet med sortförädling är ett viktigt verktyg i klimatarbetet. Vår del sker via medlemskapet i Cerealtekniska arbetsgruppen. Vi bidrar med det vi kan göra i qvarnen, med tester av bakningstekniska egenskaper i vårt bageri samt labb och i kontakter med sortägarna.

Vi är med och påverkar utvecklingen av kväveeffektiva sorter med hög avkastning per hektar. Avgörande är såklart att sorterna i sig har tillräckligt bra kvalitet för att kunna ingå i sortmixen till våra produkter. Allt eftersom nya sorter kommer ut på marknaden ser vi över vilka sorter vi har på kontrakt med våra spannmålsleverantörer och väljer ut de alternativ som har bra bakegenskaper, hög kväveeffektivitet och bra odlingsegenskaper.

Sortförädling är också en viktig del i arbetet med att ta fram sorter som inte kräver stråförkortning.

Stråförkortningsmedel används på spannmål för att hämma tillväxten. Genom att förkorta strået kan lantbrukaren gödsla mer och få en bättre tillväxt av axet (och därmed högre skörd)

utan att strået böjer sig, så kallad "liggsäd". Stråförkortningsmedel har tidigare varit tillåtet för råg men förbjudet för övriga spannmål i Sverige. Sedan 2011 tillåts det i all odling eftersom de gemensamma EU-reglerna tillåter det. Berte Qvarn har aldrig tagit emot stråförkortat vete och gör det inte nu heller. Vi har över tid arbetat för att kunna erbjuda ej stråförkortad råg, vilket vi till stora delar kan göra idag. Även för råg går sortförädlingen framåt men det finns fortfarande utmaningar med att få fram sorter med bättre stråstyrka.

Forskning har visat att djurs reproduktion kan påverkas även av mycket låga halter av stråförkortningsmedel. Det finns även en risk att det kan påverka människors hälsa och att det kan ha hormonstörande egenskaper.

Mer el och gladare fiskar

Arbetet med att bygga ett nytt större vattenkraftverk i Suseån, för att komma närmre vårt mål om att bli självförsörjande på hållbar processenergi, är i full gång.

Den första delen i projektet som genomfördes under 2021 handlade om att anlägga en ny modern fiskväg förbi fallet. Den gamla laxtrappan revs ut och berg knackades bort för att ta bort begränsningar vid stora flöden. Under sommaren 2022 kom byggnationen av den nya kraftstationen i gång. Det har varit ett komplext arbete. För att klara av belastningarna när 8 000 liter vatten skall passera per sekund behöver den förankras i berget. En ny generator som är utrustad med ett svänghjul som väger 1 750 kg kommer stabilisera frekvenshållningen på elnätet vilket finns behov av när det byggs mer oplanerbar elproduktion – som från sol och vind. Under hösten har det varit extremt låg vattenföring i Suseån men under vintern finns möjlighet till fortsatt elproduktion i den gamla turbinen.

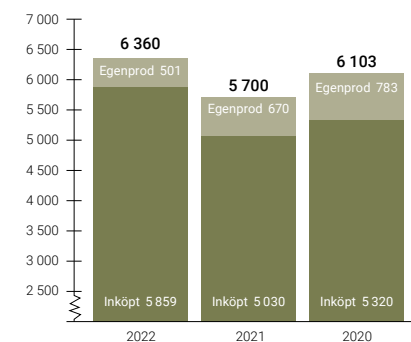
När den nya kraftstationen blir klar kommer effekten att öka från 150 kW till 494 kW. Produktionsökningen blir från 850 000 kWh till 2 300 000 kWh/år – det vill säga cirka 260 % ökning. Detta kommer till god nytta för att öka självförsörjningsgraden på qvarnen.

Under våren 2023 börjar nästa etapp med ett nytt intag. Ett 30 graders låglutande galler och 15 mm mellan järnen gör att inte fisk och ål kommer att fastna på gallret (låg vattenhastighet över gallret). Det kommer även att finnas två flyktöppningar i händelse av att fisk når gallret. Dessa flyktvägar (2x100 l/sekund) mynnar sedan ut till åfåran och fiskarna kan tryggt simma vidare.

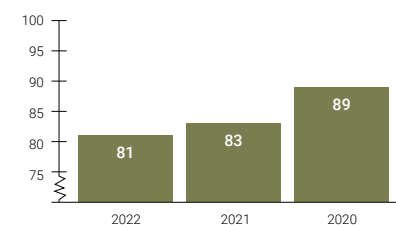
Är vattenkraft en hållbar energi?

Vi i Bertegruppen har alltid svarat ja på den frågan – men det viktiga är att inte bara titta på produktionen av el utan hela kretsloppet, inklusive påverkan på faunan. Inför vår byggnation har vi utrett hur den biologiska mångfalden och faunan i vattnet påverkas – och om den till och med kan förbättras. Genom att anlägga effektiva och "naturliga" fiskvägar anpassas flödet för alla arters vandring och ett grundligt hållbarhetstänk kring både materialval och miljön runt omkring gör att vår vattenkraft definitivt kan klassas som tillförsel av hållbar energi. En modern och uppdaterad vattendom säkerställer detta.

ENERGIANVÄNDNING (MWh)

ENERGIANVÄNDNING per ton (kWh/ton)

För att jämföra svinn/avfall med den totala mjölproduktionen under de senaste tre åren – [klicka här](#).

“

Berte tar ett stort ansvar på så många olika plan.

Peter Persson, chaufför, Berte Qvarn

Vad gör dig stolt när det gäller Berte Qvarn?

– För mig personligen är natur och miljö väldigt viktigt. Och där tycker jag att Berte tar ett stort ansvar på så många olika plan. Det är inte alltid ett enkelt jobb att välja den rätta vägen för att göra ett miljöriktigt val. Men där tycker jag Berte ligger i framkant – och det känner jag en självklar stolthet över.

Hur kan du som chaufför bidra till hållbarheten?

– För min egen del så försöker jag påverka genom ett energisparande körsätt. Och även genom att efter bästa förmåga planera rutter på ett så effektivt sätt som är möjligt.

Något från året som stuckit ut?

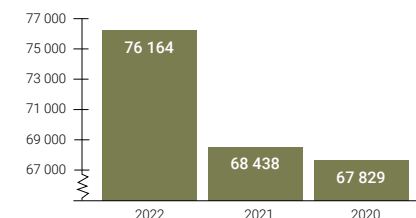
– Årets studiebesök på bygget av det nya vattenkraftverket var riktigt roligt och intressant. Projektet är långt mer komplicerat än vad jag kunde tro! Det som jag tycker är extra kul är den hänsyn som tagits till djurlivet i ån. Bland annat den nya fiskvägen. Ska bli kul att se när allt blir färdigt nästa år.

Vi maximerar vår råvara

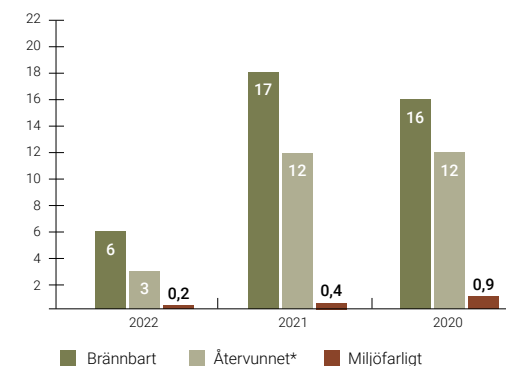
Berte Qvarn har nästan inget svinn, under 2022 endast 0,004%. Det som inte blir mat för människor blir i stället foder till djur eller säljs till biogasproduktion. Vi strävar efter att få ut så mycket som möjligt från varje kärna och att maximera det som blir mat för människor.

TOTAL PRODUKTION (ton)

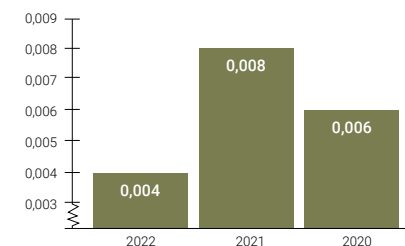
AVFALL (ton)

Låga avfallssiffror för 2022 förklaras av inga ny- eller ombyggnationer.

* Well, hård- & mjukplast, metall i Berte Qvarn och Berte Gårds brännbara avfall redovisas tillsammans.

SVINN (% av total produktion)

Våra leverantörer ska agera hållbart

Berte Qvarns inköspolicy och uppförandekod beskriver de krav vi ställer på våra leverantörer och ska undertecknas vid varje avtal. Våra spannmålsleverantörer är lantbruk i Sverige och följer därmed svensk lagstiftning avseende personal, djurhållning och miljö.

Berte Qvarns återkommande och uppskattade leverantörsträffar för diskussion, rådgivning och föreläsning kring aktuella ämnen inom lantbruk har kunnat komma i gång igen efter pandemin.

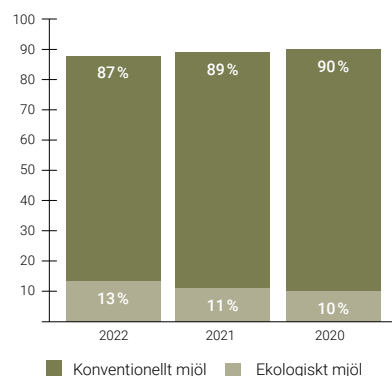
Spannmål som levereras av lantbrukarna ska vara odlad på egenbrukad mark i det egna företaget. Vårt årliga mål är att genomföra 30 bedömningar hos våra spannmålsleverantörer. Det målet uppnådde vi under 2022.

Vår hållbarhetsambition inkluderar även våra kunder

Vi vill leverera produkter som uppfyller våra kunders krav på hållbarhet, kvalitet och spårbarhet. Vi vill också samarbeta för att minska svinn och transporter. Samtidigt kämpar vi med att ständigt väga våra ambitioner med kundernas krav på rätt pris. "Från Sverige"-märkningen är också högt prioriterad för många av våra kunder eftersom det är en viktig fråga för deras kunder – slutkonsumenterna.

Nära kontakt med leverantörer och ett väl utvecklat samarbete med våra kunder kännetecknar Berte Qvarn. Vi säljer i princip enbart till andra företag – som exempelvis bagerier – och bistår kunderna att optimera sina processer för att minska svinn. En viktig del i vårt hållbarhetsarbete är att hjälpa våra affärspartners att stärka sitt hållbarhetsarbete.

PRODUKTION konventionell, ekologisk (%)

SVENSKA RÅVAROR (%) 2022

100%

Svenska råvaror 2021 och 2020 var 100%.

Berte Qvarns klimatavtryck

Största delen av qvarnens klimatpåverkan kommer från lantbrukarnas odling av vete, råg och havre – och där är det lustgasavgång från omsättning av kväve i marken, produktion av mineralgödsel och dieselanvändning till maskiner på fältet som står för de största bidragen.

2022 års klimatavtryck

De totala utsläppen från Berte Qvarn år 2022 var 28 146 ton CO₂e (Scope 1&2+3). De har ökat något jämfört med 2021 beroende på en större mängd inköpt spannmål. Inköpt spannmål står för cirka 95% av qvarnens totala utsläpp. Det är värt att konstatera att scope 1&2 utgör mindre än 1% av de totala utsläppen.

Utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd mjöl har minskat med 6% från 2018 till 2021 trots att produktvolymen har ökat. Det beror på att utsläppen i scope 3 har minskat mer än produktvolymen ökat. Även mellan 2021 och 2022 kan en minskning ses men den bör tolkas med försiktighet pga förändringen i beräkningsmetodiken, för inköpt spannmåls klimatavtryck, som skett inför 2022 års klimatberäkning.

Förändrade beräkningsmetoder

Sedan 2020 samlar Berte Qvarn in uppgifter på gårdsnivå för att kunna följa klimatpåverkan på den spannmål vi köper in från odlare vi har kontrakt med. Under 2022 har vi investerat i en digital hållbarhetsplattform framtagen av Improvin¹. Plattformen har förenklat datainsamlingen för lantbrukarna och gett oss mer och exaktare primärdata. Vi ser fram emot att fortsätta utveckla rapporteringsprocessen tillsammans med våra odlare och samtidigt ge möjlighet för våra kunder att realisera sina klimatmål genom att ta del av och stötta odlarna i deras arbete på gårdarna.

Tre viktiga åtgärder 2022:

- Under 2022 tog vi vår andra biogaslastbil i bruk.
- Arbetet med järnvägstransporterna har fortsatt att utvecklas.

Trots stora utmaningar med bland annat förseningar hade vi vid årets slut fraktat 15 600 ton mjöl på järnväg.

- För åkerier som anlätades krävdes EURO-klass 6. Vid lägre EURO-klass skedde ett avdrag på fraktersättningen.

Möjligheter till utsläppsminskningar

För att minska klimatpåverkan fortsätter vi att jobba tillsammans med våra spannmålsleverantörer för att minska avtrycket i odlingen. Några exempel på insatser som skulle minska utsläppen är ökad användning av biobränslen, övergång till fossilfritt producerat handelsgödsel och ökad kolinlagring. En viktig del i detta arbete är vårt projekt *På väg mot fossilfri mångfaldsgård*.*

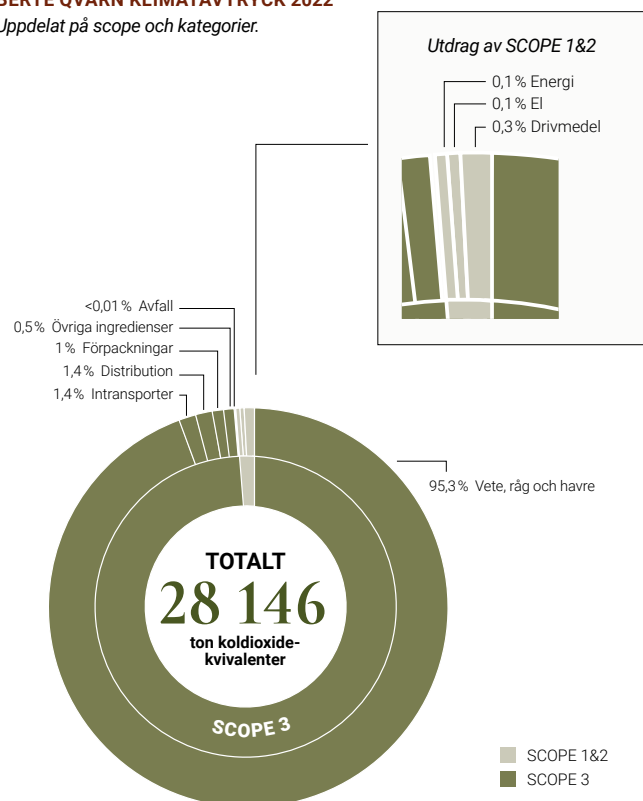
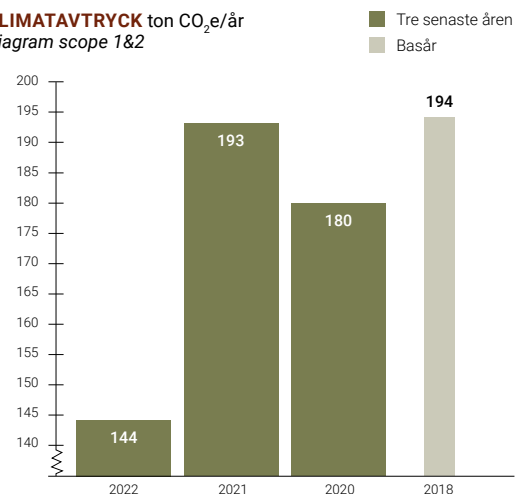
* Läs mer på sidan 21.

DEL 1

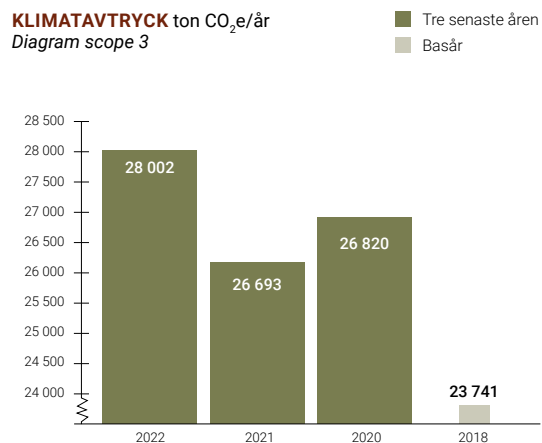
DEL 2

BERTE QVARN KLIMATAVTRYCK 2022

Uppdelat på scope och kategorier.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 1&2

Scope 1&2 utgör mindre än 1% av qvarnens totala klimatutsläpp. Drivmedel och inköpt energi står för de största utsläppen i scope 1&2. Minskningen 2022 beror på att inga köldmedier fyllts på under året.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år
Diagram scope 3

Utsläppen inom scope 3 utgör över 99% av qvarnens utsläpp. Inköpt spannmål står för 96% av utsläppen, dessa har ökat under 2022 pga en större mängd inköpt spannmål.

För att jämföra mjölproduktion – [klicka här](#).

DEL 1

DEL 2

”Nu måste vi accelerera hållbarhetsarbetet och ta krafttag för ett minskat klimatavtryck!”

Efter ett par rekordår – trots pandemin – kom ett orosår för världen av helt annat slag. SIA Glass VD Stefan Carlsson hoppas på bättre tider och en högre hastighet mot fossilfrihet.

Hur har SIA Glass hållbarhetsarbete påverkats under ett krisår som 2022?

– Kriget i Ukraina har gett extrema effekter för Europa, Sverige och vår verksamhet. Det handlar om allt från råvarubrist till kostnadsökningar – och den dagliga kampen med att hantera den pågående problematiken har tagit fokus från hållbarhetsarbetet. Så är det tyvärr. Vi har helt enkelt inte kommit så långt under

2022 som vi hade hoppats. Något som dock är positivt mitt i allt elände är att det har blivit större fokus på Sveriges självförsörjandegrad – vilket lett till ökad efterfrågan på svenskproducerade livsmedel och svenska råvaror. Vi har all vår produktion i Sverige med en väldigt hög andel svenska råvaror – hela 83,2 procent – och dessutom är vår huvudingrediens närproducerad grädde ett bättre alternativ än importerade likvärdiga produkter.

“

Vår huvudingrediens närproducerad grädde är ett bättre alternativ än importerade likvärdiga produkter.

Stefan Carlsson, VD

DEL 1

DEL 2

Men det handlar inte om någon kapitulation?

– Nej, vi har självklart inte gett upp eller ens pausat vår strategi! Kravet på att alla våra transporter ska vara fossilfria har skärpts. Vi har jobbat med att hitta en bättre reningsteknik till vår spillvattenanläggning under 2022. I början av 2023 gör vi installationen av en uppdaterad metod som i slutändan kommer möjliggöra att vårt renade processavloppsvatten kan återanvändas som tekniskt vatten. Vi testar även nya intressanta energibesparingsidéer – bland annat genom att sänka kompressoreffekten i fryshuset under vissa tider på dygnet. Detta är ett bevis på vårt fortsatta engagemang. Vi har dessutom tagit ett inriktningsbeslut på investering i solceller i Bertegruppen för att ta ytterligare ett steg mot att bli egenförsörjande på processenergi. Det är ett bra och nödvändigt steg och för SIA Glass del börjar panelerna på vårt nya glassfabrikstak att alstra el under 2023.

Hur har det fungerat när det gäller de ekonomiska och sociala dimensionerna?

– Ekonomiskt har vi naturligtvis inte kunnat mäta oss med rekordåren 2020/2021 – tre gånger så höga energikostnader och ökade råvarupriser är tuffa att hantera – men branschmässigt har vi klarat oss bra och faktiskt hamnat nästintill budget. Vi är en stolt arbetsgivare. Vår betydelse för närsamhället känns både inspirerande och ansvarsfullt. Vi fyllde 60 år 2021, men en pandemi kom som bekant emellan. I juni 2022 kunde vi äntligen bjuda in byn till ett glasskalas med häst och vagn och hoppborg som lockade runt 900 personer. Inte dåligt med tanke på att det bor 1 200 personer i Slöinge...

Vad prioriterar ni framöver?

– Att minska vårt klimatavtryck trots att vi är ett gräddglassföretag som växer, bland annat genom en ökad andel växtbaserade råvaror. Våra plastförpackningar är 100 procent återvinningsbara, men fortfarande baserade på jungfruolja. Vi ska öka takten i arbetet för att hitta bra alternativ – vare sig det handlar om växt- eller träfibrer.

Kommer du att vara gladare när 2023 summeras?

– Ja, det är jag övertygad om. Vi har en enad vilja att ta ökade krafttag för att kunna lämna en hållbar värld efter oss till våra barn och barnbarn. Under 2023 gasar vi på med flera hållbarhetsprojekt. Mycket är på gång!

SIA GLASS

När livet
leker-fonden

LANSERADES

18
miljoner

(18 063 000)
glassbåtar såldes!

Fortsatt mycket
hög leveransgrad:

HELA
99,8 %

Tidsstyrning på
kompressorn i fryshuset för
MINSKAD ENERGIANVÄNDNING

Tank för vegetabiliskt fett
installerad vilket har gett
MINSKADE TRANSPORTER

SLÖINGESKOLAN OCH
60-ÅRSKALASET

Exempel på social hållbarhet
och samhällsansvar

SIA GLASS

UTBYGGD
GLASSFABRIK

Ett projekt certifierat
på nivå Guld enligt
Miljöbyggnad

SIA Glass + svenska råvaror = sant!

Andelen svenska råvaror i våra produkter uppgår nu till 83,2% och vi strävar efter att ha svenska råvaror så långt det är möjligt. De dominerande ingredienserna i vår glass är grädde, skummjolk och socker som kommer från svenska kor och sockerbetsodlingar.

SVENSKA RÅVAROR (%) 2022

83,2%

Svenska råvaror 2021 var 83,6%.

52 av 124 aktiva produkter har
Från Sverige – märkning =
57% av såld glassvolym.

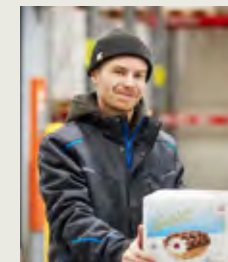
SIA Glass gräddglass tillverkas av 100% svensk färsk grädde – det är ingen slump. Svenska råvaror är som regel producerade med högre miljömässig och etisk hänsyn än råvaror från många andra länder. Svenska djur är helt enkelt friskare och den svenska mjölkbranschen är bland de bästa i världen på förebyggande djurhälsovård. Användningen av antibiotika är låg, korna som går ute på bete är en förutsättning för ett varierat landskap med rikt växt- och djurliv och inne i stallet får våra djur både plats och rörelsefrihet.

Statistiken talar också för svenska mjölkprodukter. Vi har 44% lägre klimatpåverkan jämfört med det globala snittet, eftersom svenska mjölkkor är friska, producerar mycket mjölk och att produktionen till stor del baseras på vallfoder. Vall i växtföljden är dessutom bra för markbördigheten, biodiversiteten och lagrar in kol i marken.

Ursprungsmärkning är en viktig aspekt för många av våra kunder. Under 2018 började vi använda "Från Sverige" – märkningen. 42% av våra artiklar bär idag Från Sverige-märkningen och under 2022 stod dessa artiklar för 57% av vår totala sålda volym.

“

Mesta jobbet i frysen görs i uppvärmd truckhytt.

Felix Andersson, fryslagermedarbetare, Sia Glass

Berätta lite om hur det är att jobba i frysen!

– Självklart är det kallt med -28 grader – men med rätt kläder och skor är det inga problem, man rör på sig en del när man plockar glassen för hand. Men mesta jobbet gör vi med våra skjutstativtruckar, med uppvärmd hytt. Då tar vi hela pallar med glass som kommer på en bana in i frysen från fabriken och kör in det i våra ställage. Eller så tar vi helpallar från stället och sätter ut till en större kund, som brukar kunna ta 36 till 96 pallar.

Någon speciell händelse från året du minns?

– Ja, när vi åkte till Visby för att fira flera års bra resultat och för att lära känna varandra och öka gemenskapen. Där gjorde vi en massa aktiviteter och åt god mat.

Hur är SIA som arbetsgivare? Kan något bli bättre?

– Att företaget lägger mycket tid och kraft på att anställda ska ha det så bra som möjligt på jobbet, genom att noga lyssna på önskemål och gör sitt bästa för att uppfylla dem. De lägger också mycket resurser på att arbetsplatsen ska vara så säker som möjligt och vi har dessutom en mängd olika förmåner – som exempelvis ett saftigt friskvårdsbidrag och massage på arbetstid!

Förpackningsfrågan – i ständigt fokus för SIA Glass

Ska vår nuvarande plastförpackning fasas ut? Ska vi gå över till växtbaserad plast? SIA Glass förpackningsgrupp har analyserat möjligheterna. Men när vi väger in alla aspekter kvarstår plastburken, just nu, som bästa alternativet – ren polypropenplast ger bäst möjlighet till materialåtervinning.

Förpackningens viktigaste uppgift är att skydda livsmedlet/ glassen och minimera svinnet – hela vägen från produktion tills konsumenten förhoppningsvis ätit upp all glass! Här är plastburken än så länge det bästa alternativet. Vi följer utvecklingen av nya typer av förpackningar som kan leva upp till våra krav, men vi vet också att konsumenterna återanvänder vår burk frekvent till matlåda eller förvaringsbox. Under 2022 har fokus därför fortsatt varit på ett cirkulärt tänk kring plastburken, med informationskampanjer om hur konsumenterna kan återbruka burken och hur viktigt det är att lämna burken till återvinning när man inte längre har användning av den.

För att minimera användningen av plast har vi flera gånger under årens lopp minskat mängden och därmed gjort plastburkarna tunnare. För att ge bästa möjliga förutsättningar för materialåtervinning har vi vit plast i våra plastförpackningar.

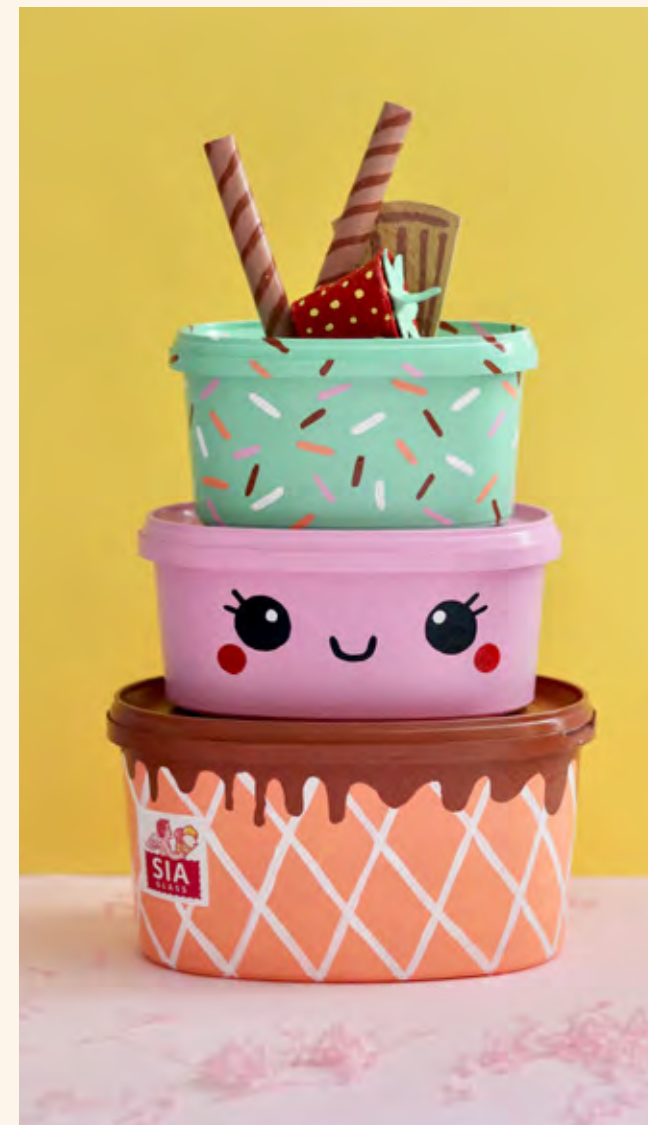
Vi har skrivit under DLF:s plastinitiativ med målsättningen "att de plastförpackningar som medlemsföretagen sätter på

marknaden ska gå att materialåtervinna". Våra stycksaksförpackningar består av OPP-plast som är ett material som det i dag saknas efterfrågan på för återvinning i Sverige, men under 2023 kommer även detta material att börja sorteras ut och tas om hand av FTI (Förpackningsinsamlingen).

Våra pappersförpackningar försluts med oblat – som är ett laminat av papper och plast, vilket i dagsläget inte går att materialåtervinna. I övrigt är alla våra förpackningar återvinningsbara!

Returplastblandning i den krympfilm som används för att hålla ihop flerpackskartonger är 70% och andelen returplast i pallhuvorna är numera ökad till 80%. Det bidrar positivt till att öka efterfrågan på återvunnen plast.

Under 2022 togs en förpackningsstrategi med tydliga mål fram och förpackningsgruppen fick en omstart med tydligare mål och ansvarsfördelning.

Höga krav på råvaror som måste importeras

Vi arbetar med våra leverantörer för att säkerställa en hållbar produktion genom att kommunicera och föra löpande dialoger om vår uppförandekod. Vi har tagit fram en riskanalys där vi klassat alla råvaror för att hitta "riskråvaror". Under 2022 fortsatte arbetet med att säkerställa att dessa är hållbart producerade – såväl miljömässigt som när det gäller mänskliga rättigheter.

Ett fokusområde i vår hållbara affärsstrategi är att säkra tillgången på hållbara råvaror som produceras såväl i Sverige som i andra delar av världen, nu och på lång sikt. Mango, vanilj och kakao är exempel på internationella jordbruksvaror som används i SIA Glass produkter. All kakao som vi köper in är Cocoa Horizon-certifierad, vilket är en hållbarhetscertifiering som omfattar såväl sociala som miljömässiga kriterier. Den ickevinstdrivande stiftelsen drivs av Barry Callebaut, världens främsta tillverkare av kakaoprodukter. Cocoa Horizon jobbar för förbättrade levnadsvillkor för kakaodlare samt en hållbar kakao-produktion genom utbildning, rådgivning och investeringspremier.

Från och med den 1 januari 2020 är alla SIA Glass-produkter 100% palmoljafria. Responsen på att vi är helt palmoljafria är väldigt positiv, både från våra kunder och konsumenter. Under 2022 har vi sett tendenser i livsmedelsbranschen att gå tillbaka till palmolja på grund av brist på alternativa råvaror. Att gå tillbaka till palmolja är inget alternativ för SIA Glass. Vi kommer jobba stenhårt för att kunna behålla vår palmoljafria glass nu och i framtiden.

DETTA INNEBÄR FYSISK SPÅRBARHET OCH MASSBALANS

- Fysisk spårbarhet = att en specifik råvara hålls separerad från annan råvara i varje fas av tillverkningsprocessen – från skörd till butikshylla, exempel svensk grädde.
- Dokumenterad spårbarhet / massbalans – en specifik mängd råvara dokumenteras och följs genom hela leverantörskedjan. Odlaren får en premie för denna mängd, men råvaran särhålls inte från annan råvara, exempelvis den Cocoa Horizon-certifierade kakao vi köper.

Glassproduktionen är stabil trots skakiga omvärldsfaktorer!

Under 2022 tillverkade vi 12,1 miljoner kilo glass, en minskning med 6 % jämfört med 2021. Produktionen har rullat på enligt plan trots olika utmaningar kring försörjning av både förpackningsmaterial och vissa ingredienser.

Tillgången på råvaror, reservdelar samt transporter av gods har fortsatt varit varierande under året. Vi har trots detta lyckats parera vid störningar – tack vare en proaktiv inköps- och planeringsavdelning och en teknikavdelning som lyckats lösa det mest kritiska så att maskinerna kan fortsätta rulla. Plus givetvis ett stort engagemang från alla medarbetare!

- Allas gemensamma insatser har resulterat i hela 99,8% leveranssäkerhet mot kund.
- Kapacitetsutnyttjandet i produktionen (OEE) landade på 86,3%.

Under 2022 tog projektet med att bygga ut produktionsanläggningen rejäl fart. När vi nu summerar året kan vi konstatera att själva fastigheten är färdigställd och att även en hel del produktionsutrustning är på plats. Den nya utbyggnaden kommer att omfatta ytterligare tre burklinjer, en stycksakslinje samt en mer automatiserad kemhantering för produktionens rengöring. Även spillvattenanläggningen kommer att förse med ny reningsteknik – som på sikt ska kunna öka vår återvinning av processavloppsvatten. Nybyggnationen har vi valt att certifiera i enlighet med nivån Miljöbyggnad Guld.

Svinnet måste försvinna.

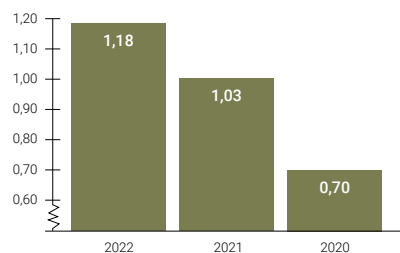
Ur både miljö- och resursperspektiv är det viktigt att minimera svinnet. Vi har sedan länge arbetat strukturerat med att minska svinnet och säkerställa att vi tar hand om råvarorna på bästa sätt.

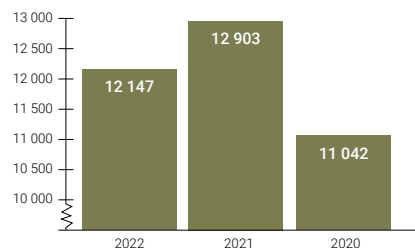
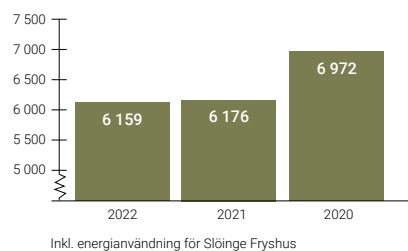
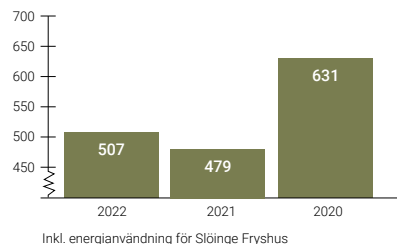
Vi har under de senaste tre åren sett en ökning av svinn. En viss del av ökningen har varit kopplad till andelen kundprodukter, där svinn inte kan tas om hand på samma sätt som vid produktion av våra egna produkter. Detta är dock inte enda anledningen till ökat svinn och under 2023 kommer produktionen fokusera än mer kring att analysera när och var vårt svinn uppstår och jobba med att minimera detta.

Exempel som minskar svinn:

- Ta vara på glassarna – våra medarbetare hjälps åt att utveckla nya glassar med råvaror som blivit över från utgående produkter – råvaror som annars hade slängts. "Ta vara på-glassar" säljs i vår glassbutik sommartid och har blivit en stor succé!
- Produkter som utgått ur sortimentet eller har kort datum kan skänkas till Stadsmissionens butiker Matmissionen.

SVINN (%) Glassmix går till Falkenbergs biogas.

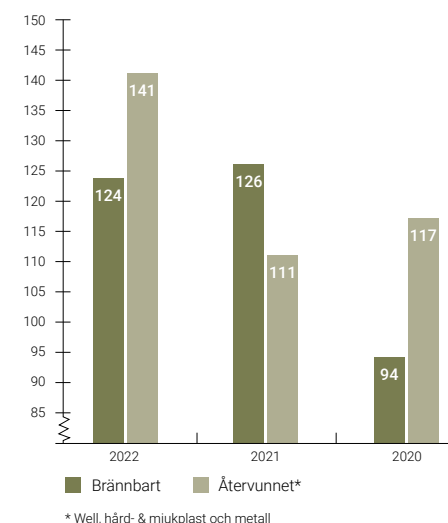
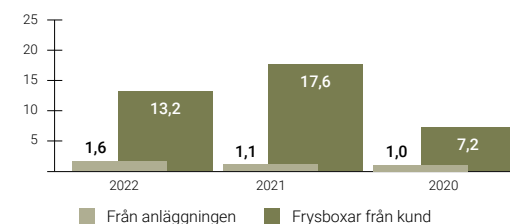
GLASSPRODUKTION (ton)**ENERGIANVÄNDNING (MWh)****ENERGIANVÄNDNING per ton (kWh/ton)****Nya projekt och idéer krävs för minskad energiåtgång, vattenförbrukning och fossilfria transporter**

Målet för 2022 var att minska energianvändning per ton producerad glass med 5% jämfört med 2021. Resultatet uppnåddes tyvärr inte. Vi ser i stället en ökning av energianvändningen under 2022, en trend som vi behöver jobba aktivt med under 2023 för att vända. Olika projekt pågår i verksamheten för att hitta sätt att spara på energiåtgången, bland annat infördes en tidsstyrning på kompressorn i fryshuset under hösten. Det innebär att kompressorn stängs av under några timmar kvällstid. Energi användningen i fryshuset sjönk glädjande nog med 18% under perioden september till december jämfört med samma period 2021. Användningen av biogas ökade något under 2022.

Vår målsättning för vattenförbrukning per ton producerad glass under 2022 var en minskning med minst 5% jämfört med 2021. Detta mål uppnåddes inte och när vi summerar snittförbrukning per producerad ton glass för året landar vi i stället på en ökning med nästan 5%. En orsak är att vi producerat större mängd vegetabiliska produkter och en mer omväxlande produktmix vilket kräver mer diskning. Nya idéer för att minska vår vattenförbrukning blir något att jobba vidare med under 2023. Rengöring är den absolut största vattenslukaren i produktionen och vi jobbar ständigt för att hitta effektivare sätt för rengöring. Bland annat har vi under året fortsatt med kalldesinficering på vår mjölkfria mixavdelning i stället för att använda stora mängder hetvatten i det sista desinfektionssteget i disken.

Vi har, tillsammans med 36 andra medlemsföretag i Dagligvaruleverantörers Förbund (DLF), skrivit på Transportinitiativet vars målsättning är att medlemsföretagens inrikestransporter, egenutförda och köpta, senast år 2025 ska vara fossilfria. Vår största transportör kör sedan våren 2021 med HVO, för övriga transportörer fortsätter vi att jobba enligt den plan vi tagit fram för att nå målet.

Under 2022 installerade vi en tank för mottagning och lagring av vegetabiliskt fett till våra vegetabiliska produkter. Detta gör att vi optimerar transporten av vegetabiliskt fett till anläggningen samt förbättrar hanteringen – så att vi slipper en massa manuellt arbete.

AVFALL (ton)**MILJÖFARLIGT AVFALL (ton)**

Så ställer vi krav på våra leverantörer

Bertegruppen prioriterar svenska leverantörer och råvaror. För SIA Glass del gäller samma grundläggande målsättning – men vissa produkter måste trots allt importeras, exempelvis vanilj och kakao. Det medför högre krav på en mycket aktiv och heltäckande kontroll av råvaror och leverantörer.

Efter pandemiåren har vi äntligen kommit i gång med våra leverantörsbedömningar på plats hos leverantörerna. En plan för dessa revisioner finns för kommande år och vi ser fram emot att mer aktivt kunna jobba med att säkra upp kvalitet och hållbarhet även hos våra leverantörer.

Under året har vi tillsammans med Gäsene Mejeriförening, en av våra gräddleverantörer, haft dialog kring fossilfria mångfaldsgårdar för att inspirera dem i deras resa mot ett än mer hållbart lantbruk.

För råvaror som innebär en högre risk gällande miljö, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter – som kakao, mango och vanilj – försöker vi säkerställa goda villkor i produktionen genom dialog med vår förstaledsleverantör, som i sin tur kommunicerar vår uppförandekod vidare till producenterna. Arbetet med att kartlägga och följa upp samtliga inköpta råvaror sker löpande under året för att värdera och säkerställa hållbara produktions- och arbetsvillkor.

Under året har vi jobbat vidare med processen för leveran-

törsutvärderingar och vi har mätt och utvärderat alla våra leverantörer utifrån valda parametrar. Det handlar om totalt 800 leverantörer och är något som hela bolaget blir involverat i då respektive avdelning utvärderar sina leverantörer enligt två kriterier:

1. **Levererar det vi beställt enligt specifikation.**
2. **Levererar i tid.**

Utvärderingen leder till att vi får kunskap och överblick över våra samarbeten och hur vi kan utveckla dem på bästa sätt.

“

Vi har ställt om och hittat lösningar som är imponerande.

Mattias Andersson, KAM, Sia Glass

Vad gör en key account manager på SIA Glass?

– Vi är tre i teamet och vi hanterar våra större kunder. Inom dagligvaruhandeln är det ICA, Axfood och Coop. Inom restaurang och storhushåll är det exempelvis Martin Servera, Svensk Cater, Mårdskog & Lindkvist och flera andra grossister. Vi ska på bästa sätt förstå marknaden och kunna stötta upp och driva kategorin framåt tillsammans med kundernas egna planer. Just orden *tillsammans med* är viktig för mig i kundsamtalet.

Vad har oron i världen betytt för ditt jobb?

– Störst betydelse under året har vårt interna arbete haft, det löpande jobbet med prognoser och justeringar för att säkra vår leveransförmåga. Vi har ställt om och hittat lösningar som är imponerande. På årsbasis har vi över 99 procent i servicegrad och detta har vi även fått beröm för av kunderna.

Några utmaningar eller glädjeämnen du minns speciellt?

– Våra kunders förmåga att anpassa sig och hantera den nya vardagen. De utmaningar som både kunder och slutkunder hanterat under de tre senaste åren är en inspirationskälla för oss alla.

Våra kunder har rätt att kräva hållbarhet!

Förväntningarna från glassbarer, grossister och dagligvaruhandeln ökar. Våra kunder förväntar sig spårbarhet och kontroll över leverantörskedjan, men också att vi som leverantörer arbetar aktivt med vårt klimatavtryck och övriga hållbarhetsfrågor. Tillsammans kan vi nå bättre resultat!

Leveranssäkerhet är mycket viktigt för våra kunder och vi har, tack vare en proaktiv inköpsavdelning, under hela året kunnat leverera som vanligt. Detta trots oro i världen som lett till störningar i leveranser och att olika bristsituationer har uppstått.

Vi mäter vad våra kunder tycker om oss genom Gradient kedjeattityder. Här får vi input både på hur kunderna rankar parametern hållbarhet och hur de rankar oss. Svaren använder vi för att bli ännu bättre på det vi är bra på, men framför allt för att förbättra oss där våra kunder rankar oss lite lägre.

Generellt har vegetariska och veganska produkter haft en stark tillväxt de senaste åren och intresset hos konsument har varit stort men nu har den kurvan planat ut. Framåt kommer vi att ta nya tag vad gäller vårt växtbaserade sortiment, utan att för den skull ge avkall på vårt breda sortiment av gräddglass.

Vi fortsätter att utveckla vårt hållbarhetsarbete tillsammans med våra kunder, löpande dialog hjälper oss att förstå kundernas utmaningar. På så vis kan vi ligga i framkant i deras krav mot oss.

SIA Glass klimatavtryck

När SIA Glass granskar och mäter sin klimatpåverkan är det grädde, andra mejeriprodukter och socker som står för det största bidraget till bolagets klimatpåverkan. Samtidigt är lantbruk och betande djur viktiga för den biologiska mångfalden, för att hålla naturbetesmarker öppna och för att lagra in kol i marken.

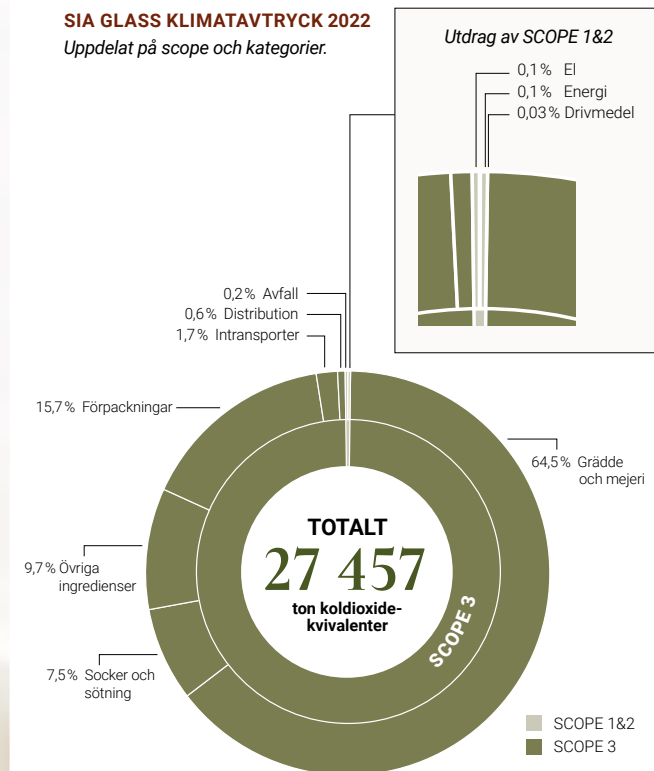
2022 års klimatavtryck

De totala utsläppen från SIA Glass år 2022 var 27 457 ton CO₂e (Scope 1&2+3) vilket är något lägre än 2021, men näst högst under åren 2018–2022. Minskningen 2022 beror på mindre produktionsvolym och därmed mindre inköp av mejeriprodukter. Liksom för Berte Qvarn utgör utsläppen från Scope 1&2 mindre än 1% av de totala utsläppen (Scope 1&2+3).

Utsläpp (CO₂e) i relation till producerad mängd ligger på samma nivå som föregående år. Både utsläpp och mängden tillverkade produkter har minskat.

Förändringar i scope 1&2

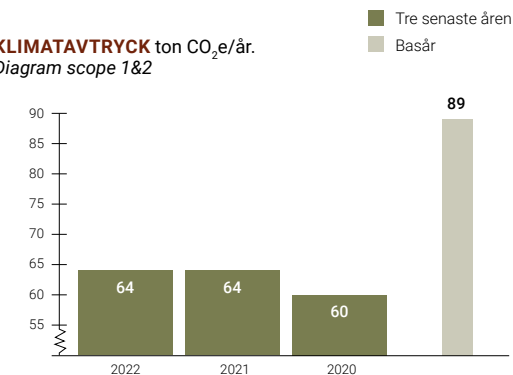
SIA Glass har sålt av ett antal distributionsbilar vars utsläpp tidigare rapporterats i Scope 1. Denna distribution utförs nu av andra och ska därför rapporteras i scope 3. För att möjliggöra jämförelser med tidigare år har därför utsläppen från drivmedel flyttats från scope 1 till scope 3 även för tidigare år.

Möjligheter till utsläppsminskningar

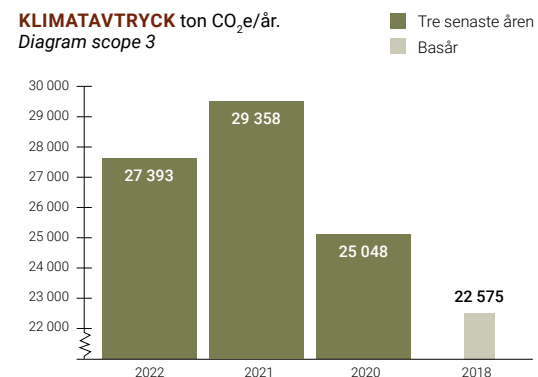
För att minska klimatavtrycket i den egna verksamheten (scope 1&2) skulle en övergång till helt förnyelsebart bränsle i tjänstebilarna vara det som ger störst förbättring. Men eftersom scope 1&2 är en så liten andel av de totala utsläppen enligt GHG Protocol (scope 1&2+3) blir skillnaden högst marginell för de totala utsläppen. För att minska våra totala utsläpp behöver vi fortsätta att jobba tillsammans med våra leverantörer för att minska utsläppen från mejeriprodukter, socker och förpackningar.

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år. Diagram scope 1&2

Utsläppen från scope 1&2 ligger på samma nivå de senaste tre åren. Inköpt energi står för de största utsläppen i scope 1&2

KLIMATAVTRYCK ton CO₂e/år. Diagram scope 3

Utsläppen i scope 3 står för mer än 99% av SIA Glass totala utsläpp. De största utsläppskategorierna är inköpta råvaror och förpackningar. Ökningen från 2018 beror på ökade produktionsvolym. Utsläppen har minskat 2022 vilket beror på mindre mängd inköpta mejeriprodukter.

Glassproduktionen återfinns här: [klicka här](#)

BERTEGRUPPEN + SLÖINGE = SANT

DEL 1

DEL 2

VÅRA VIKTIGA RELATIONER

MEDARBETARE

Våra engagerade och motiverade medarbetare är avgörande för vår framgång.

SAMARBETSPARTNERS

Vi ska ha god framförhållning, föra en bra dialog och vara pålitliga i relationen med våra samarbetspartners, exempelvis leverantörer, entreprenörer och markägare.

KUNDER

Våra kunder är andra företag, exempelvis bagerier, glassbarer och dagligvaruhandel.

KONSUMENTER

Vi ska av konsumenter uppfattas som trovärdiga, ha goda produkter och spännande nyheter.

SLÖINGE

Vi vill vara ansvarstagande i närområdet. Vi vill ha goda relationer med såväl grannar som med intresseorganisationer och myndigheter.

OMVÄRLDEN

För livsmedelsbranschen i stort finns mycket att göra. Vi behöver ställa om till mer hållbar produktion, distribution och förädling.

Med djupa rötter i bygden.

Som Sveriges äldsta familjeföretag är vi djupt rotade i Slöinge. Bertegruppen har utvecklats tillsammans med bygden och är en av traktens stora arbetsgivare. Vi älskar vår bygd och de goda relationer och samarbeten som hjälper oss att utvecklas. Gemensamma mål och utmaningar gör dessutom jobbet roligare. Tillsammans kommer vi längre!

Under året blev Bertegruppen mentorsföretag till Slöingeskolan, det innebär att vi varje år ska göra projekt tillsammans med årskurs 2 och årskurs 5. Under hösten hade årskurs 2 fokus på olika yrken och intervjuade medarbetare från Berte Gård och SIA Glass. Klass 5 har fått i uppdrag att komma med förslag till grönområdet utanför SIA Glass för att främja både insekter och människor. Resultaten presenteras under våren 2023.

I oktober ordnade LRF en "lantbruksdag" för 60 lärarstudenter från Halmstad högskola på Berte Gård. Det är tredje året vi är med på det arrangemanget och det är ett bra initiativ av LRF att informera lärarstudenterna var maten kommer ifrån. I november hade gården dessutom besök av ett 50-tal Chalmersstudenter från kursen "Sustainable Biomass Supply".

Berte Qvarn har haft studiebesök av elever i åk 8 och presenterat olika yrken inom Bertegruppen, men framför allt visat hur havre-qvarnen fungerar. Syftet med besöket var att få insikt i hur det kan vara att jobba inom en industri, vilket förhoppningsvis kan leda till att fler väljer tekniska program på gymnasiet.

SIA Glass glassbutik har bjudit in allmänheten till kvällsaktiviteter

med glasskola och föredrag om Bertegruppens utveckling från 1569 fram till nu. Målsättningen är att göra vår butik till en mötesplats, erbjuda upplevelser och dela med oss av kunskap och information.

Berte Qvarn och SIA Glass är dessutom medlemmar i Falkenbergs skafferi som är ett nätverk för matproducenter, tillsammans jobbar vi för att lyfta varandra (alla matproducenter som är med i nätverket) och matkulturen i Falkenbergs kommun!

SIA Glass har fortsatt engagerat sig för unga

Ung företagsamhet (UF) gör ett viktigt jobb med att ge unga en inblick i entreprenörskap. Genom att få kontakt och diskutera företagsfrågor med barn och ungdomar lär vi oss hur de tänker och resonerar och vi kan bidra till att de får en inblick i företagsvärlden! Under 2022 hade vi en tävling där grundskoleelever i Halland fick uppdraget att komma på lösningar för att få fler att återvinna glassförpackningar. Många roliga idéer på återbruk kom från inspirerade elever.

“

Vi arbetade hårt och till slut blev vi överraskade med glass i stora mängder

Elev från vinnande klassen i SIAs och UFs tävling om återbruk.

BERTEGRUPPEN + SLÖINGE = SANT

DEL 1

DEL 2

SIA Glass 60-årskalas

SIA Glass startades som ett sysselsättningsprojekt för att säkra arbetstillfällena när det lokala slakteriet lades ner 1961. SIA Glass fyllde alltså 60 år under 2021 och det skulle såklart firas med kalas, men pandemin satte tyvärr käppar i hjulet för genomförandet det året. Tillsammans med Slöingeskolans elever smiddes i stället planer för att kalaset skulle genomföras den 4 juni 2022.

Elevernas uppgifter var att hjälpa till att planera en familjedag för alla Slöingebor. När restriktionerna äntligen lättades sattes planerna i verket. Vi bjöd in till ett riktigt glasskalas med 5-kamp, traktor och vagn, sång och musik, hoppborg och så klart massor av glass! Runt 900 glada besökare kom och firade 60-åringen.

Kalaset blev en fantastisk dag då vi inte bara fick tillfälle att fira och bjuda på glass utan också föra många trevliga och viktiga samtal med närboende till SIA Glass. Ett bra tillfälle att föra en dialog kring och informera om utveckling av SIA Glass.

När livet leker fonden – sponsring för dem som får livet att leka

När livet leker är en sponsringsfond och en del av vårt sociala hållbarhetsarbete. Det är en plattform där vi vill hylla och stötta några av våra alla fantastiska förebilder i det svenska föreningslivet, eldsjälar som bidrar till att alla barn får vara med och leka. Hjältar som med sitt oförtröttliga arbete inte bara bidrar till att stärka barns självkänsla, utan även till att stärka hela lokalsam-

hällen. Personerna som väljs ut får sponsring till sin förening och blir hyllade med det bästa vi vet, ett rejält glasskalas. Vår förhoppning är att hyllningen ska ge eko långt utanför klubblokalen och inspirera fler att engagera sig för barns och ungas rätt till lek.

Under 2022 har 6 personer runtom i landet hyllats, representanter för följande föreningar:

- Halmstad Wakeboardklubb, Halmstad
- SlaughterSisters Rollerskate, Nyköping
- Unik Fotboll, Uppsala
- 7H ParaAlpint, Bollebygd
- Mora Scoutkår, Mora
- Strands IF, Hudiksvall

Lönsamhet – men enbart genom etiska affärer

Bertegruppen är en vinstdrivande familjeägd företagsgrupp. Lönsamhet är viktigt för oss men inte till vilket pris som helst. Vår ekonomiska hållbarhet ska vara etisk och långsiktig. Vi har en historia som sträcker sig långt tillbaka i tiden. Trovärdighet, transparens och affärsmoral har alltid varit tydliga kärnvärden – och kommer att fortsätta att vara det så länge vi existerar.

Några talande exempel:

- Vi deltar i nätverk och grupper i vår bransch och är öppna för förslag på hur vi kan stärka vårt hållbarhetsarbete och våra interna processer.
- Våra medarbetare ska känna tillit och förtroende samt berätta om de upptäcker missförhållanden. En visselblåsarfunktion på Bertegruppens intranät gör att medarbetare kan uppmärksamma företagsledning på misstänkta oegentligheter, helt anonymt.
- Vi arbetar kontinuerligt för att upprätthålla en hög intern kontroll för att minimera risker för korruption eller annan oetisk aktivitet.
- Vi jobbar för att i bolagsgruppen ha gemensamma rutiner inom ekonomi och administration. Det ger oss, bland annat, bättre möjlighet till uppföljning och effektivisering.
- Tillsammans med vår bank, försäkringsbolag och revisionsbyrå har vi skapat rutiner, dokumentation och arbetssätt för att säkerställa vår företagsetik. Kvalitets- och miljörevisioner på våra bolag genomförs regelbundet sedan lång tid tillbaka.

Bertegruppen 2022 – rent ekonomiskt

Vi är medvetna om att vi har en stor påverkan i vårt närområde. Genom tillväxt kan vi bidra till samhället genom skatter och sociala avgifter, men också genom engagemang i samhället omkring oss.

Ett resultatmässigt bra år för Bertegruppen!

Berte Gård har haft ett fantastiskt år. Det har varit mycket osäkerhet kring kostnader för foder, drivmedel och gödning men man har lyckats hantera det på ett mycket bra sätt. Mjölket har legat på toppnivåer under stora delar av året och gården har fått bra betalt för spannmål. När vi summerar året för Berte Gård landar vi på ett resultat som vi tidigare bara vågat drömma om!

För Berte Qvarn har spannmålsmarknaden fortsatt varit turbulent under 2022. Trots rådande marknadsläge har qvarn, tack vare engagerade medarbetare, levererat resultat enligt plan.

SIA Glass har haft stort fokus på kostnadskontroll och lönsamhet. Att snabbt anpassa sig efter förändrade marknadsförutsättningar har varit nödvändigt och framgångsrikt för SIA Glass som levererat ett toppresultat även 2022.

Trots oron i omvärlden lämnar vi tillsammans ett starkt resultat för 2022!

Ekonomiska resultat, Bertegruppen Belopp i TKR

	2022	2021	2020
Nettoomsättning	1 035 715	855 259	798 873
Rörelsekostnader	848 793	652 829	600 217
Lön och ersättning till medarbetare	99 575	97 409	91 018
Skatt och sociala avgifter	41 911	43 830	42 928
Betalningar till finansörer	1 127	4 607	2 801
Årets resultat	44 309	56 584	61 909

OLOF STENSTRÖM
VD Berte Qvarn

HELENA STENSTRÖM
Hållbarhetschef Bertegruppen

HENRIK STENSTRÖM
VD Berte Gård

LOVISA STENSTRÖM
VD Bertegruppen

NANNA EICHBORN
HR-chef Bertegruppen

STEFAN CARLSSON
VD SIA Glass

Vår styrka? Vi spelar som ett lag.

Bertegruppens minsta gemensamma nämnare är livsmedel – vi producerar mat, näring och njutning till svenska folket med djupa rötter i den halländska myllan. År efter år och i generation efter generation. Samtidigt är vi tre företag med skilda produkter och uppgifter, med helt olika förutsättningar och utmaningar under ett verksamhetsår. Hur skörden varit påverkar Qvarnen, mjölkpriset har stor betydelse för Gårdens resultat och hur ofta familjen Svensson ätit glassbåtar syns i SIA Glass bokslut. 2022 är inget undantag från den regeln.

Den här gången är det vårt lantbruk som slagit alla rekord, medan Qvarnen hämmats av turbulensen på spannmålsmarknaden och SIA Glass remarkabla rekordsiffror från 2020–2021 inte oväntat dämpats – om än bara en aning. Det är så vår verklighet fungerar. Men som alltid är det som grupp vi har vår styrka och vår balans, att vi jobbar framåt sida vid sida och hjälps åt, även med externa partners. Arbetet med *På väg mot fossilfri mångfaldsgård* är exempelvis en möjlighet att testa nya grepp kring hållbar råvaruproduktion som många medvetna kunder följer med intresse – vilket öppnar för nya fruktbara samarbeten.

Ekonomi är en hållbarhetsdimension som är viktig för oss

för att ha råd med att vara duktiga även i miljöarbetet och som socialt engagerad aktör. Dessa tre sidor av hållbarhetsbegreppet måste hållas ihop – precis som Bertegruppens olika företag. Vi inspirerar och stöttar varandra och hittar gemensamma mål, synergier och lösningar. Det gäller inte bara oss i ledningsgruppen – det genomsyrar hela vår organisation, varje enskilt företags personalstyrka. Ett stort tack därför till alla medarbetare för ett gott arbete och ett stort engagemang!

Nu jobbar vi vidare med att sänka kostnader i en orolig värld, för ett ännu bättre resultat 2023.

Självklart ska vi lyckas. Tillsammans har vi kraften!

”Med kärlek till arvet, med styrka från bygden, med kunskap från tiden och med känsla för kvalitet – då ser framtiden ljus ut.”

Lovisa Stenström, VD Bertegruppen
E-post: lovisa@bertegruppen.se Tel: 0346-71 52 56

Helena Stenström, Hållbarhetschef Bertegruppen
E-post: helena@bertegruppen.se Tel: 0346-71 51 42

bertegruppen.se

Bertegruppen AB

Stenlösvägen 33
311 68 Slöinge
E-post: info@bertegruppen.se
Tel: 0346-71 51 00

bertegruppen.se

Berte Gård

Berte
311 67 Slöinge
E-post: info@betegard.se
Tel: 0346-71 52 00

bertegard.se

Berte Qvarn

Berte
311 67 Slöinge
E-post: info@bertevarn.se
Tel: 0346-71 52 00

bertevarn.se

SIA Glass

Stenlösvägen 33
311 68 Slöinge
E-post: info@siaglass.se
Tel: 0346-71 51 00

siaglass.se